

Mladinski pevski zbor Emil Komel "najboljši zbor" Zlatih grl 2018

foto dd

Našim naročnicam in naročnikom

Spoštovane naročnice in naročnike našega Novega glasa ponovno vljudno naprošamo, da se v primeru nedostavljanja našega tednika obrnejo na krajevno pošto in ostro protestirajo zaradi zamude. Dogaja se celo, da nekateri krajevni poštarji nekatere številke Novega glasa sploh ne dostavijo, kot je vse več naših naročnic in naročnikov, ki nas opozarja, da jim prihaja naš tednik z velikansko zamudo. Radi bi vam povedali, da smo pri osrednjem poštnem uradu za naše kraje v Padovi že ostro protestirali, posredovalo je tudi Vsedrjavno združenje katoliških tednikov FISC, katerega član je tudi Novi glas kot edini slovenski tednik. Naš časopis oddajamo v tisk ob 13. uri ob torkih, da ga lahko iz tiskarne v Padovi takoj prepeljejo na osrednjo pošto v Padovo, ki je zadolžena za distribucijo za naše kraje. Tako se dogaja, da nekatere naročnice in naročniki prejmejo časopis že ob sredah zjutraj, najkasneje pa v četrtek. Nevzdržno in nesramno, tudi nekorektno pa je, da ponekod krajevna pošta zamuja z dostavo našega časopisa. Že res, da je italijanska pošta znana po svoji neprofesionalnosti, a dejstvo je, da plačujemo za zagotovljeno dostavo časnika v dveh dneh! Zato vas ponovno prosimo, da se v primeru zamujanja italijanske pošte obrnete na krajevni poštni urad, tako po vaseh kot tudi v mestu, tam ostro protestirate, ker je naš Novi glas vsem poštnim uradom zagotovo dostavljen že ob sredah zjutraj. Prav tako vas prosimo, da nas obveščate o zamudah ali morebitnih nedostavljenih izvodih našega Novega glasa. Skušali

bomo tudi mi posredovati, najbolje pa je, če se sami obrnete na krajevni poštni urad. V časih, ko časopise vse bolj razjeda svetovni splet, internet in drugi elektronski mediji, ste vi, drage naročnice in naročniki, za nas še bolj dragoceni, saj ste vi naše občinstvo in naši odjemalci. Časnik plačate in je zato prav, da vam ga dostavijo v času, kajti naša uprava italijansko pošto redno plačuje! Nevzdržno pa je, da se nekaterim naročnicam in naročnikom dogaja, da jim sploh ne dostavijo Novega glasa. V takem primeru nas morate nujno obvestiti, da bomo mi ukrepali. Ponavljam: vse krajevne pošte dobijo naš tednik v sredo zjutraj iz osrednjega poštnega urada v Padovi, zato ni razloga, da bi ga vi ne dobili najkasneje v četrtek! Naša uprava je, tako kot so to storili tudi drugi tedniki, pred leti podpisala z italijansko pošto posebno pogodbo, ki italijansko pošto obvezuje, da naš Novi glas dostavi v dveh dneh, to morate vedeti, ko boste protestirali. Računamo na vašo pomoč, časi niso lahki, za časopise gotovo ne, saj ob nenehnem podraževanju papirja predvsem pošta uničuje naše delo in vas, drage naročnice in naročniki, oškoduje. Zatorej: če dostava Novega glasa ni pravočasna, stopite do krajevne pošte in opozorite na to, sicer pa nas lahko pokličete in nam poveste, kje se točno to dogaja, da bomo tudi mi sporočili ustreznim višjim poštnim uradom, kako nespoštljivo ravnaajo z vami krajevni poštarji. Hvala za razumevanje in ostanite nam zvesti!

Jurij Paljk

POGOVOR Igor Gabrovec

"Glas naši stranki si še vedno zasluži zaupanje"

Tik pred deželnimi volitvami smo. Stranka Slovenske skupnosti mora na deželnih volitvah doseči v deželi Furlaniji Julijski krajini en odstotek od vseh glasov, da lahko pride v deželni svet, kjer jo zastopa zdaj deželni podpredsednik Igor Gabrovec, ki tudi tokrat kandidira in smo ga zato povabili na pogovor.

Kako bi nagovoril volivce, ki morda niso somišljeniki Slovenske skupnosti, da oddajo tokrat glas stranki Slovenske skupnosti?

Pravzaprav sem prepričan, da je vse več takih volivcev, ki bi jih težko opredelili kot tradicionalne volivce SSK. Tudi sam sem sorazmerno nov volivec slovenske stranke in prepričan sem, da je takih, kot sem jaz, kar veliko. Razlogov za glas slovenski stranki na tokratnih volitvah je vsekakor več. Prvi je lahko zelo pragmatičen: glas za SSK je morda res edina možnost, da tudi v primeru poloma levosredinske koalicije resnično zagotovimo vsaj enega slovenskega zastopnika v deželnem svetu. Tako izvoljeni Slovenec bo poleg vsega še najbolj verodostojno legitimiran, da zastopa interese skupnosti v celoti in je kot

foto dd

tak sprejet in upoštevan sogovornik nove uprave, pa naj bo kakršne koli politične barve. Drugi razlog je v dejstvu, da sem si kot dosedanjji deželni svetnik, izvorno Tržačan, vedno prizadeval za interese naše skupnosti v vsej deželi, se pravi povsod, kjer Slovenci živimo in razvijamo svoje dejavnosti, od Milj pa vse do Vidma in Kanalske doline. Tovrstno aktivno in, dovolite mi, nadpovprečno navzočnost in razpoložljivost mi da-

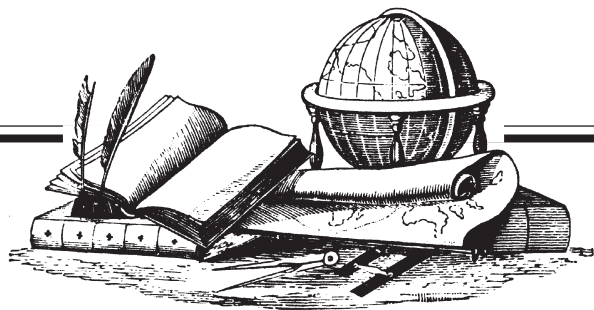
nes priznavajo malodane vsi, kar mi je v največje osebno še prej kot politično zadoščenje. Geslo "Za vse nas"! sem vedno jemal zelo resno.

Zakaj je potrebno, da stranka Slovenske skupnosti pride v deželni svet?

Stranka Slovenske skupnosti je edina stranka, ki ima v svojem programu jasno opredeljeno politično skrb za uveljavljanje pravic slovenske narodne skupnosti v Italiji.

/ str. 3
Jurij Paljk

Mladinska konzulta dežele FJK

Vabilo na prvo deželno konferenco mladih

Srečanje pri Sv. Ivanu o zgodovinski slovenski stavbi Narodni dom naj bi imel odprta vrata za vse!

Krožek za družbenopolitična vprašanja "Virgil Šček" in stranka Slovenska skupnost sta v petek, 13. aprila 2018, v prostorih Stadiona prvega maja v Trstu priredila debatno srečanje o Narodnemu domu pri Sv. Ivanu. O upravnih postopkih, finančnih sredstvih in začetku obnovitvenih del, predvidoma ko-

Ob tej priložnosti je tržaška Slovenka mlajše generacije mag. Neža Kravos predstavila vsebine svoje magistrske naloge z naslovom *Idejni načrt prenove in dozidave Narodnega doma pri Sv. Ivanu pri Trstu*, za katero je pred kratkim prejela prvo nagrado Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. V povojnem obdobju se je na-

nega pomena, ni bila v povojnih letih povrnjena tudi po krivdi Slovencev samih. Izpostavila je poglavje prof. Sama Pahorja, objavljeno v publikaciji društva Škamperle o spominih iz leta 2007, ki opisuje z arhivskimi viri čitalništvo, procesije in bogato kulturno dejavnost, ki je potekala na območju Svetega Ivana od druge polovice 19. stoletja do izbruha fašizma. Poudarila je potrebo, da bi domovale v prenovljeni stavbi vse slovenske ustanove, ki delujejo pri Sv. Ivanu, kar je potrdil tudi predsednik društva Kogoj Franc Biancuzzi.

Na osnovi 19. člena zaščitnega zakona iz leta 2001 in v dogovoru z organizacijami slovenske manjšine bo v prenovljeni stavbi večja večnamenska dvorana, ki bo, glede na neposredno bližino, na razpolago tudi višjim srednjim šolam. V dom se bodo preselili zgodovinski odsek Narodne in študijske knjižnice in Slovenski raziskovalni inštitut SLORI ter seveda obe kulturni društvi, ki delujeta na tem območju. V razpravo sta med drugimi posegla še repentabski župan Marko Pisani, ki je poudaril inovativni pristop analize potreb tega območja in nakazal potrebo, da se leta razširi na ves prostor, na katerem živi slovenska manjšina, in odvetnik Peter Močnik, ki je leta 2004 skupno s preminulima deželnim svetnikom dr. Mirkom Špacapanom in arhitektom Mitjo Racetom simbolno vdrl v zaupčeno poslopje Narodnega doma pri Sv. Ivanu, da bi opozoril deželo, naj se stavba povrne Slovincem.

Erik Kuret

nec tega leta ali najkasneje na začetku naslednjega, je uvodoma spregovoril deželni svetnik in tajnik SSK Igor Gabrovec. Podal je zgodovinski pregled vračanja pod fašizmom odtujenih domov, ki se je pričel še pod Illyjevo upravo. Pred približno petnajstimi leti je dežela prevzela lastništvo poslopja od državne domene. Deželna uprava v iztekajočem mandatu je zagotovila potrebna sredstva 3,5 milijona evrov za obnovitvena dela in začela pripravljati vso potrebno dokumentacijo od dokončnega do izvršilnega načrta in do stopka evidentiranja izvajalca del, ki bi se moral končati v roku šestih mesecev.

membnost omenjene stavbe spreminjala: od kinodvorane do sedeža športnega društva Libertas. Stavba je danes v razpadajočem stanju. Dostop v notranje prostore je možen le do telovadnice v pritličju, zgornji prostori so iz varnostnih razlogov zaprti. Arhitektka Neža Kravos je simbolično zgodovinsko namembost Narodnega doma združila z inovativnim pristopom in potrebami mladih, ki na tem območju obiskujejo višje srednje šole. Svoje izvajanje je končala z željo, naj bi Narodni dom imel odprta vrata za vse. Predsednica SKD Škamperle Bogomila Kravos je ugotavljala, da stavba, ki je za Svetoivančane simbol-

Od 20. aprila 2017 deluje Mladinska konzulta dežele FJK. Njen namen je približati mlade med 14. in 35. letom deželnim institucijam in zastopati njihove interese pri sprejemanju deželne zakonodaje. Konzulta deluje kot posvetovalno telo in samostojno obravnava različne tematike, ki zadevajo mlade. V ta namen smo člani konzulte pod mentorstvom profesorjev inštituta SISSA iz Trsta pripravili krajši vprašalnik in ga objavili na spletu. Med 20. januarjem in 5. marcem 2018 smo prejeli 1094 odgovorov, ki smo jih v minulih tednih poglobljeno analizirali. Rezultate

vprašalnika bomo predstavili na prvi deželni konferenci mladih, ki bo 21. aprila 2018 v prostorih univerze v Vidmu, ul. Tomadini 30. Šest mladih bo v obliki krajših govorov (TED-Talks) predstavilo svoje uspešne zgodbe na področju kulture, gospodarstva, prostovoljstva in inštitucionalnega udejstvovanja. Na celodnevni konferenci bo med laboratorijem svetovne kavarne (World Cafe) tudi priložnost izmenjave mnenj o štirih pomembnih temah: delo, izobraževanje, aktivno državljanstvo, prosti čas/društveno udejstvovanje. Deželni urad za mladinske politike bo ob tej

priložnosti predstavil triletni deželni načrt za mlade. Monia Anzivino z univerze iz Pavie bo imela krajše predavanje o temi Mladi protagonisti, politični in socialni angažma mladih generacij. Toplo vabljeni vsi mladi in tisti, ki se v najrazličnejših okvirih ukvarjajo z mladino. Iz logističnih razlogov se morajo udeleženci predhodno vpisati na spletni strani dežele Furlanije Julijske krajine. Več informacij lahko najdete tudi na spletni strani: www.giovanifvg.it.

Smon Peter Leban,
podpredsednik
Mladinske konzulte dežele FJK

Čestitke SSO in SKGZ novoizvoljenim v Rimu "Da bi se zavzeli za našo narodno skupnost!"

Predsednika Rudi Pavšič, SKGZ, in Walter Bandelj, SSO, sta v imenu slovenske narodne skupnosti iz Furlanije Julijske krajine, katere izraz sta krovni organizaciji, Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij, čestitala ob izvolitvi za predsednico senata Marii Elisabetti Alberti Casellati in za predsednika poslanske zbornice Robertu Ficcu, jima zaželela uspešno delo pri vodenju najvišjega predstavništva državljanov in državljanek Italije ter ju zaprosila za srečanje. V nadaljevanju sta napisala: "Slovinci v Italiji smo zakonsko zaščiteni na državni in deželni ravni, o zaščiti pa jasno govorijo tudi mednarodne pogodbe in evropski dokumenti. Zakonska določila so izredna predpostav-

ka za ohranitev in razvoj slovenske manjšine, ki je zgodovinsko prisotna v deželi Furlaniji Julijski krajini vzdolž državne meje s Slovenijo. Naša skupnost je celovito organizirana, in to v vseh segmentih družbenega življenja: od šolstva in skrbi za slovenski jezik do kulture, športa, gospodarstva, medijev in drugih dejavnosti, ki predstavljajo steber življenja in dela nad 300 ustanov, organizacij in društev, ki ju predstavljata naši krovni organizaciji. Veliko si prizadevamo, da bo naš slovenski jezik prepoznaven v javnosti in v stikih z javno upravo, kot je zapisano tudi v samem zaščitnem zakonu. Ravno tako je pomembna neposredna finančna pomoč, ki nam jo država Italija, v okviru zaščitnega zakona,

namenja tako za našo bogato organizacijsko stvarnost kot za uveljavljanje slovenskega jezika v javnosti.

Posebej si prizadevamo, da se odnosi med Italijo in Slovenijo izboljšujejo, kar je pomembno jamstvo za pozitiven pristop k obema manjšinama, ki živijo na tem predelu Evrope, italijanski v Istri in naši v Furlaniji Julijski krajini. Dolgoletno je intenzivno sodelovanje obeh narodnih skupnosti, ki se je v zadnjih letih s skupnimi evropskimi projekti še okrepilo.

Posebej bi rada izpostavila potrebo po stvarnejšem pristopu, kar zadeva večjo 'zajamčenost' slovenske prisotnosti tako v poslanski zbornici kot v samem senatu. Menimo namreč, da je nastopil čas, da bi naša prisotnost v obeh vejah parlamenta zagotovila država s posebnim mehanizmom volilnega zakona in nas postavila na podobno raven kot nemško narodno skupnost na Južnem Tirolskem ter francosko v Dolini Aosta".

Evropska državljanska pobuda Minority SafePack

Veliko zadoščenje ob doseženem uspehu

80.739 je končna številka v Italiji zbranih podpisov za evropsko državljansko pobudo Minority SafePack. Ta podatek so posredovali javnosti na tiskovni konferenci, ki je potekala v ponedeljek, 16. aprila, v Bocnu na sedežu EURAC (Evropske akade-

run za Italijo je 54.750 podpisov). Ob koncu je ugotavljal, da se je delo šele začelo, saj je to prvi korak in je zdaj potrebno spremljati, kako bo Evropska komisija obravnavala predlog, ki je zapisan v Minority SafePack. Podobno zadovoljstvo so izrazili

sednik stranke SVP Philipp Kompatscher in predsednik pokrajine Bocen Arno Kompatscher.

Slovince iz Furlanije Julijske krajine sta zastopala Julijan Čavdek (SSK) in predsednik SSO Walter Bandelj, ki se je predstavil tudi v imenu predsednika SKGZ Rudija Pavšiča. Čavdek se je zahvalil za sodelovanje med manjšinami in poudaril, da je to izreden uspeh. Dodal je tudi veliko zadovoljstvo, da so bili Slovenci od vsega začetka vključeni v Minority SafePack, saj je v odboru sodeloval koroški rojak Valentin Inzko. Posebno zadoščenje pa predstavlja dejstvo, da se je Republika Slovenija vpisala med države, ki so dosegle in presegle predvideni kvorumi, ter tako konkretno izrazila podporo lastnim manjšinam, ki živijo v obmejnih področjih sosednjih držav.

Podpise je podpredsednik FUEN Daniel Alfreider predal italijanskemu notranjemu ministrstvu v torek, 17. aprila 2018. Na potezi je zdaj evropska skupnost.

JČ

mije za raziskovanje). Najprej je nastopil podpredsednik FUEN Daniel Alfreider, ki je izrazil veliko zadovoljstvo zaradi tako prodornega uspeha v Evropi, na ravni držav, ki so presegle določeni kvorumi, in v Italiji (kvo-

govorniki, ki so mu sledili: predstavnik odbora državljanov Luis Durnwalder, Martha Stocker (pokrajina Bocen), Giuseppe Detomas (pokrajina Trento), Thomas Widmann (dežela Tridentska-Južna Tirolska), pred-

Povejmo na glas

Vztrajati pri umirjenosti in miroljubnosti

Če rečemo vztrajati pri umirjenosti in miroljubnosti, potem imamo v mislih vse več znamenj napetosti, ki se stopnjujejo. Dovolj je preleteti zaostrovanja vse od Sirije, kjer očitno utegne priti do spopadov širših razsežnosti, tja do političnih premikov v naši Evropi in ne nazadnje v Italiji, pa je podoba jasna in zakrožena. In ta podoba je zelo enovita, na tem ali onem koncu sveta, daleč od nas ali pri nas, povsod se napetosti večajo. In to se razvidno kaže na politični in na povsem osebni ravni. Vse močnejši so nagibi, ki želijo spodkopavati Evropsko unijo. Zaradi strahu pred migranti in njihovimi morebitnimi prihodnjimi navali se določene politike poslužujejo vse ostrejših svaril. Tu se ni težko spomniti ponovne izvolitve Viktorja Urbana na Madžarskem in njegovega opozarjanja pred "muslimanskimi hordami", pred katerimi se je treba zavarovati z vsemi sredstvi. Madžarska je v tem smislu postavila na mejo bodeči zid, ne smemo pozabiti, da je isto storila Slovenija. Avstrija vzdržuje zapiranje mej, podobno Nemčija, Francija, Danska in Švedska. Končno sta na nedavnih volitvah v Italiji Liga in Gibanje 5 zvezd prodrla nad pričakovanji in ni dvoma, da se bodo v primeru njune vlade razmere zaostrole in problemi reševali s tršo roko. Vse skupaj, namreč porast splošne napetosti, se seveda dogaja na človeški ravni, kjer je odnos do pribežnikov in do siceršnjih družbenih odrinjencev vse manj human in se nagiba k mržnji. Nespodbuden je tudi egoističen odnos

do drugih narodov v stilu Trumpovega gesla "Najprej Amerika", kar ponavljajo, sklicujoč se na svoj narod, vsa radikalna desna evropska politična stališča in kar vodi v zaostren odnos vsaj do sosednjih narodov. Da se splošna napetost v ljudeh povečuje, priča med drugim podatek, da ni tako malo članov naše narodne skupnosti, ki so na nedavnih državnih volitvah dali svoj glas prav Ligi in Gibanju 5 zvezd - verjetno iz naveličnosti zaradi vse preveč omrtvelega stanja, morda pa tudi zaradi želje po prodornejšem ukrepanju. Z eno besedo: podzavestna ali zavestna želja po odločnejši roki krepi istosmiselne politične sile in gibanja. To pomeni, da je umirjenost vse manj zanimiva, za mnoge že dolgočasna in še malo, pa bo lahko povsem iz mode. In tu je umestno pozvati, naj umirjenosti in miroljubnosti vendar ne opustimo, in to prav zato, ker so danes v vzponu žal popolnoma nasprotni nagibi. Ko bi bili miroljubnost in umirjenost povsem opuščeni ali celo zavrženi, bi se vsesplošna trenja vse tja do najrazličnejših grobsti prelomno povečala in celo prevladala. Prevladala v svetovnih in lokalnih prostorih, globalno in lokalno. Tega pa nikakor ni mogoče dopustiti, tudi če se za to sporno smer vede ali nevede odloča vse več ljudi oziroma vse večja večina. Do zadnjega velja braniti in ohraniti sicer vse bolj utišane vrednote, se pravi humano naravnost, brez katere bi bili oropani časti človeka z veliko začetnico.

Janez Povše

S 1. STRANI Pogovor: Igor Gabrovec

“Glas naši stranki si še vedno zasluži zaupanje”

Ostali političnim opcijam žal primanjkuje tista prepotrebna občutljivost za potrebe in pričakovanja večjezičnega in obmejnega prostora, premalo nas poznajo, premalo nas razumejo, premalo nas jemljejo v poštev. Potrebujemo seveda občutljive in informirane sogovornike in zaveznike v italijanskih strankah, brez tega ne gre. Naših zahtev in pričakovanj pa namesto nas ne bo zagovarjal nihče. Pri političnih odločitvah, ki zadevajo slovensko narodno skupnost v Italiji, je treba zahtevati in uveljavljati posebne parametre, posebne instrumente, posebna odstopanja od kriterijev, ki veljajo za ostale. To je tisto, čemur strokovnjaki na področju manjšinskega prava pravijo “pozitivna diskriminacija”. Ta koncept politični sogovorniki iz vsedravnih strank res težko, zelo težko razumejo. Zato je potrebno in nujno, da smo kot Slovenska skupnost vedno zraven s svojimi samostojnimi zastopniki: tako v rajonskih svetih kot v dvorinah občinskih svetov in na deželni ravni. V zadnjem petletju sem to skrb že dokazal in se stalno boril za enakovrednost slovensčine in Slovencev v deželni zakonodaji: s svojimi popravki sem predvidel posebne pogoje v korist naši skupnosti v reformi deželnega zdravstva, reformi krajevnih uprav, zakonu o muzejih, zakonu o vodnih virih, zakonu o jamarstvu in geoloških pojavih, zakonu o javnih uslužbenicah, zakonih o turističnih poteh in številnih drugih uredbah.

Pisatelj Boris Pahor, ki je tudi na kandidadni listi stranke Slovenska skupnost, med drugim tudi najstarejši kandidat v vsej Italiji, nenehno ponavlja, da moramo ostati zvesti narodni identiteti in seveda jeziku, vsej naši slovenski kulturi. Pa vendar v našem slovenskem volilnem telesu ne mislijo vsi tako. Zakaj?

Etnografska in sociološka slika se je v zadnjem desetletju v Evropi epohalno spremenila: priča smo nenehnemu valu priseljencev, ki spreminjajo etnični sestav evropske družbe. Tem težnjam se ne moremo izogniti: tudi slovenska narodna skupnost v Italiji doživlja velike spremembe v narodnostni sestavi: raziskave Slori-ja dokazujejo, da se naglo krči jedro manjšine, ki ga sestavljajo izključno slovensko govoreči otroci, vedno več je otrok iz mešanih zakonov oziroma vedno več je tudi takih, ki izhajajo iz popolnoma italijanskih družin, spet veliko pa je takih, ki svoje korenine ponovno odkrivajo. Tudi zadnja izdana monografija o položaju mladih v štirih zamejstvih dokazuje, da na vrhu lestvic ni več vrednota narodna pripadnost, temveč vrednota večjezičnosti in dialoga med kulturami. Mislim, da bi morali ta stališča jemati kot priložnost, da ojačimo našo narodno skupnost, da izkoristimo to zanimanje za slovensko kulturo kot morebitno odskočno desko za razvoj in

promocijo slovenske besede pri nas v stalnem dialogu s sosedami.

Med kandidati na listi Slovenske skupnosti je kar nekaj mladih, ki so danes vidno oddaljeni od politike. Kako bi mlade nagovoril, naj oddajo svoj glas Slovenski skupnosti?

Pri izbiri kandidatov za deželni svet smo se potrudili, da bi bile naše liste zanimive in bogate, da so kandidatke in kandidati odraz različnih krajev, starosti, poklicev, izkušenj, predvsem pa so naši kandidati aktivni člani civilne družbe Slovencev v Italiji: dejavni in prepoznavni so na različnih področjih. Vedno oblikujemo take liste, v katerih vsakdo najde “svojega” predstavnika in mu odda preferenčni glas. V ta sklop spadajo tudi mladi, ki prav tako nastopajo na naših listah: na Goriškem sta to Simon Peter Leban, duša slovenskega skavtizma na Goriškem in podpredsednik mladinske deželne konzulte, ter mladi, a že uveljavljeni odvetnik Marko Jarc, v Trstu pa geometer in občinski svetnik David Štokovac. Skratka, gre za take mlade, ki so si že pred leti zavihali rokave in na teritoriju delali za družbo, v kateri živijo.

Priznati moraš tudi sam, da smo v teh dneh vsi utrujeni, saj se nam zdi, kot da bi bili nenehno v volilni kampanji. Za to je krivo predvsem stanje na vsedravnih ravni, ki je prineslo veliko negotovost, Gibanje petih zvezd trmasto vztraja na svojih stališčih, Liga je ujeta v desno zavezništvo, vlada velika nejasnost. Bo to vplivalo tudi na deželne volitve?

Nedvomno bo vpliv obojestranski: deželne bodo vplivale na izbire v državnih vodstvih, to “cincanje” pa bo vplivalo na deželne volitve. Zadnje raziskave kažejo že na nekolikošno nazadovanje Gibanja 5 zvezd in na rahlo prednost leve sredine pred njimi, medtem ko kaže, da je desnosredinski blok v kar zaznavni prednosti. A tudi to se lahko spremeni: kandidat desnice odklanja vsakršno soocenje in se bolj ukvarja z rimskimi intrigi kot pa z deželnimi volitvami, češ da ima že zmago v žepu. Vemo pa tudi, da se volivci zelo radi tudi različno odločajo, komu zaupati glas, ko gre za njim bližje institucije, kot so lahko deželne volitve: zgodilo se je že, da so volivci zaupali nekomu na državni ravni, na deželni pa nekomu drugemu. In še neodločenih je veliko. Skratka, menim, da je igra še odprta in da imamo veliko priložnosti, da prepričamo naše volivce, naj glasujejo za tisto edino opcijo, ki jim zagotavlja prisotnost in zastopnost na deželni ravni, ki je tudi tista politična institucija, ki lahko celotno slovensko narodno skupnost še najbolj podpira.

Očitki politiki v Italiji, seveda tudi drugod, so glasni in jasni, eden od teh je, da enostavno preveč stane. Sam si pa na družbenem omrežju Facebooku napisal, da ste si v levi sredini prizadevali za zmanjšanje stroškov politiki-

ke. Lahko to razložiš?

Bilo je spomladi leta 2013 in že v prvih mesecih zakonodajne dobe smo se v deželnem svetu konkretno lotili razprave o plačah, raznih dodatkih, o dohodkih deželnih svetnikov in deželne vlade. Pred tem smo že zmanjšali število svetnikov za okroglih deset enot - od 59 na 49. Z novim zakonom smo posegli v vseživljenjske rente (it. vitalizi) in jih ukinili. Novi deželni svetniki ne uživajo več te pravice. Tudi sam sem se ji prostovoljno odpovedal. Strošek za vsakega deželnega svetnika smo po novem že takoj, ko smo bili izvoljeni, dejansko razpolovili. Finančne dotacije za delovanje svetniških skupin smo oklestili za približno 90 %, se pravi skoraj izničili. Predsednik deželnega sveta in predsednica deželne vlade sta se odpovedala skladu za rezervirane stroške. Prihrankov je bilo še veliko. Mislim, da smo vendarle dokazali nekaj dobre volje in konkretnih dejanj tudi na tem področju.

Nižanje ravni zaščite za našo narodno skupnost se pozna, še posebej po ukinitvi pokrajnin pri nas, če o drugem ne rečeva ničesar. Kako si bo Slovenska skupnost prizadevala tudi v prihodnje za zjamčeno politično zastopstvo?

Stranka Slovenska skupnost si je ves povojni čas prizadevala, da bi Slovenci v Italiji imeli zjamčeno zastopstvo na vseh ravneh političnega odločanja po načelu vzajemnosti z italijansko manjšino v Sloveniji in na Hrvaškem. V tem boju z mlino na veter smo bili večinoma osamljeni, zdaj pa se tudi drugi krogi, ki se tradicionalno ne prepoznavajo v stranki, zavzemajo za večja zagotovila za prisotnost Slovencev tako v italijanskem parlamentu kot tudi na drugih ravneh. To je prišlo še posebej na dan po zadnjih parlamentarnih volitvah marca, ko so tudi predstavniki izrazito levičarskih struj in skupin začeli glasno zahtevati večja jamstva. V Illyjevi dobi je stranka dosegla pomemben rezultat pri oblikovanju novih pravil za izvolitev predstavnika v deželni svet: zbirna stranka mora v dogovoru z drugo stranko doseči 1 % volilni prag, s čimer izvoli svojega predstavnika v deželni zbor. A tu govorimo še vedno o olajšanem postopku za izvolitev svojega predstavnika, ne pa o zjamčenem. Menim, da so zdaj časi zreli, da vsi skupaj stopimo za mizo in izoblikujemo skupen predlog za zjamčeno zastopstvo tako v Rimu kot na deželi in v občinskih in rajonskih svetih po zgledu Slovenije. Prav tako bo nujno v bližnji prihodnosti sestaviti skupen predlog o demokratično izvoljenem predstavništvu, ki ima

določene naloge in pooblastila, da lahko odloča o usodi slovenske narodne skupnosti v Italiji. Svojtčas sem s kolego Kocjančičem to že predlagal, žal pa je zadeva ostala na mrtvi točki.

Zakaj se po tvoje vse več naših ljudi ne prepoznava v naši organiziranosti, pa naj gre za krovni organizaciji ali za politično udejstvovanje? Mislim, da gre za splošen socialni pojav. Ljudje se vedno bolj zapiramo vase. Tehnologija nam lažnivo omogoča, da si ustvarimo iluzijo, da smo po-

vezani s svetom, z vsem in vsemi, pa čeprav zaprti v svoji mali sobi in zazrti v svoje male ekrančke. To velja za mlade in najmlajše, vse več pa je tudi starejših, ki odklopijo povezave z realnim, recimo mvo “mesenim”, materialnim svetom. Poleg tega pa se je v zadnjih letih še naprej razvijal in stopnjeval odklon raznih ‘kast’, ki imajo različne podobe. Kasta so bili na začetku le politiki, danes pa se vzdevek kaste nalezje kar vsake skupine, ki tako ali drugače upravlja za oblastjo nad odločitvami in še posebej nad usmerjanjem denarnih dotacij. Odgovor je v večji soudeležbi ljudi pri vsaki odločitvi in popolna prozornost nad pretokom prav vsakega centa javnega denarja.

Se ti ne zdi, da je velika škoda, ker gremo Slovenci v Italiji na deželne volitve tako razpršeni?

Razprševanje glasov ni, žal, nov pojav. O disciplini ali pa o etiki in doslednosti pa sploh ne bi govoril. Slovenci v Italiji se od nekdaj opredeljujejo za različne stranke. Novost zadnjega dvajsetletja je morda predvsem ta, da se je število strank dodatno pomnožilo. Iz leta v leto nastajajo nova gibanja, ki se nato znova cepijo na nove ločine, izginjajo, pretakajo druga v drugo.

Slovenci, ki živimo v italijanskem politično-institucionalnem okolju, nismo izvezeti. Iste stvari beremo in jih spremljamo kot ostali italijanski državljani, zelo podobno smo razočarani, naveličani, jezni in željni novosti, preobrata. Stranka Slovenska skupnost vsemu temu in po svojih močeh skuša kljubovati. Ne bi rekel, da smo neuspešni, morda prav nasprotno. SSK je edina še živeča stranka, ki je svojega deželnega svetnika izvolila že v prvi zakonodajni dobi v zgodnjih šestdesetih letih (bil je to Jože Skerk) in je z istim imenom in simbolom prisotna še danes, v

enaštiri zakonodaji, pol stoletja kasneje. Medtem se je politični svet večkrat spremenil, spremenili so se volilni zakoni, sešule so se vse velike tradicionalne stranke, ki so oblikovale povojno italijansko demokratično republiko. Spremenila se je politična komunikacija. Spremenili sta se teža in vloga strank. Število Slovencev se je, o tem govorijo demografski podatki, kar zaznavno zmanjšalo. Nam pa še vedno uspeva ob vsakih volitvah, ne brez težav, zbrati lepo število slovenskih kandidatov in svoje

zastopnike izvoliti v občinske svete, donedavna v dva pokrajinska sveta, v deželni svet, danes smo celo nekoliko bližje tudi rimskemu parlamentu. Pa še zanimiv podatek: v teh desetletjih je število zbranih glasov SSK na deželni ravni stalno nihalo, tako da smo jih včasih zbrali tudi več kot deset tisoč, včasih pa, ob nihanju splošne volilne udeležbe, le polovico. V odstotkih pa se je naša politična teža vedno sukala med 1 % in

1,4 %.

Če pogledaš na opravljeno delo v minulih dveh mandatih, kje vidiš pomanjkljivosti?

Nedvomno je bilo tudi v preteklem mandatu storjenih nekaj napak na ravni koalicije, ki je vodila deželo. Tak primer je reforma krajevnih uprav z ukinitvijo pokrajin in ustanovitvijo medobčinskih zvez, ki dejansko niso nikdar polno zaživele. Glede pokrajin ni bilo veliko diskusije, saj so vsi predsedniški kandidati leta 2013 v programe zapisali, da so pokrajine preživete ... Naposled se je zgodilo, da smo edina italijanska dežela, ki jih je ukinila. Marsikomu se danes toži po pokrajinah, zlasti na Tržaškem in na Goriškem, kjer sta obe krajevni upravi odigrali pomembno vlogo pri povezanju, racionalizaciji in spodbujanju delovanja manjših občin. Pomembno in neizbrisno vlogo sta imeli tudi na področju uvajanja vidne dvojezičnosti in utrjevanju enakopravnosti našega jezika in kulture. Deželni zakon o medobčinskih zvezah smo večkrat popravili in dopolnili in res številne so bile izboljšave, ki sem jih predlagal v imenu SSK in so bile sprejete. Kljub temu pa je reforma napajno zastavljena in tudi mimo slovenskega vprašanja zahteva korenito spremembo. Vse koalicije, ki nastopajo na deželnih volitvah, vključno z Bolzonellovo, so v svoj program zapisale, da bodo revidirale reformo.

Zavedam pa se, da tudi nihče od nas nima čarobne paličice, da bi z enim zamahom rešil še vedno pretečo gospodarsko in družbeno krizo, še vedno previsoko število zlasti mladih brezposelnih, še vedno preveč zapleten birokratski stroj, še vedno preveč moreč davčni pritisk. Vendar smo na pravi poti.

Nam lahko predstaviš tudi

uspehe svoje stranke, leve sredine in seveda svojega dela v minulem mandatu?

V petih letih sem bil vestno prisoten in aktiven, tako v institucionalnih palačah kot med ljudmi, v naših vaseh in mestih, v naših društvih in podjetjih.

S svojimi popravki sem predvidel posebne pogoje v korist naši skupnosti v reformi deželnega zdravstva, reformi krajevnih uprav, zakonu o javnih uslužbenicah in številnih drugih zakonih in uredbah. Več kot osem milijonov evrov smo namenili rednim in izrednim vzdrževalnim delom na imovinah slovenske narodne skupnosti. Financirali smo obnovitev Narodnega doma pri Sv. Ivanu in Trgovskega doma v Trstu. Sprejeli smo pomembne ukrepe tudi na področju spodbujanja kmetijskega gospodarstva na Krasu in isti pristop hočem razširiti na ostala območja, kjer Slovenci razvijamo svoje gospodarske dejavnosti.

V vladni ekipi smo začeli skromno, vendar konkretno. Začeli smo pri sebi in v naslednjih letih, korak za korakom, ponovno začeli utrjevati gospodarske in družbene temelje naše deželne skupnosti. Problemi seveda niso rešeni, vendar z zadoščenjem lahko ugotavljam, da beležimo pomembne znake okrevanja. Število brezposelnih se je znižalo. V petih letih smo pridobili deset tisoč novih delovnih mest in nivo zaposlenih je prvič po skoraj desetih letih znova dosegel številke iz leta 2009, se pravi pred kriznim breznom.

V teh petih letih smo stali ob strani številnim podjetjem v krizi. Nikoli križem rok. Odgovarjali smo s pomnoženimi investicijami v javno infrastrukturo in šolska poslopja, kulturne in športne objekte, zaščito okolja in izobraževanje, v spodbujanju in kreditiranje podjetništva, v zdravstveno nego, socialne blažilce in v pomoč in podporo družinam, ki jih razveseljuje novo rojstvo, in tistim, ki se odločijo, da bodo ljubeznivo skrbele za svoje ostarele člane. Znižali smo davčni pritisk in denar prerazporejali ter z njim smotrno upravljali.

Veliko je bilo narejenega in veliko lahko še naredimo.

Zakaj naj oddamo torej svoj glas za Sergia Bolzonella in za Slovensko skupnost?

V petih letih sem bil vestno prisoten in aktiven, tako v institucionalnih palačah kot med ljudmi, v naših vaseh in mestih, v naših društvih in podjetjih. V pismu, ki sem ga naslovil volivcem, sem zapisal pet konkretnih obvez za nadaljevanje po začrtani poti: razvoj podeželja, da lahko bogastvo naše zemlje spremenimo v nove priložnosti za gospodarski in družbeni razvoj; celovit načrt o tehnoloških koridorjih, ki naj predvideva vkopavanje vseh elektrovodov, povezavo vseh zaselskov z optičnimi vlakni ter postavitev protihrupnih pregrad; sprejetje novega deželnega zakona o jusih in srenjah; utrditev šolske mreže v slovenskem jeziku in njena širitev na Videmskem ter večje pristojnosti deželnemu šolskemu uradu; predvsem pa aktivno soudeležbo slovenske narodne skupnosti pri vseh odločitvah, ki zadevajo upravljanje in razvoj tega prostora.

Mislim, da je glas naši stranki dobro vložen glas, ki si še vedno zasluži zaupanje.

Posvečeni je posebno orodje v Božjih rokah

Zavest glede celibata

V pričujočem zapisu ne želim polemizirati, zakaj naj Cerkev ohrani celibat ali pa se mu odpove za diakone, duhovnike in škofe, prav tako ne želim ugotavljati, kaj bi morebitna sprememba na področju Cerkvene discipline prinesla. Ob strani bom pustil strogo teološko oz. duhovno razlago celibata, četudi bom z njo začel. Želim se zgolj vprašati, kakšno vrednost celibatu pripisujemo, in pokazati, da bi morali bolj spraviti v zavest, da je celibat za nas – laike, torej tiste, ki smo neposvečeni. Teoloških in duhovnih razlag celibata ne manjka, vendar premalokrat pomislimo nanj s pastoralno-praktičnega vidika.

Če se vendarle vrnemo k teološko-duhovni razlagi in posežemo po Katekizmu, lahko preberemo:

“Vsi posvečeni nositelji cerkvene službe v latinski Cerkvi, razen stalnih diakonov, so redno izbrani izmed vernih mož, ki živijo kot samski in imajo voljo ohraniti celibat 'zaradi božjega kraljestva'. Poklicani, da se brez razdeljenosti posvečajo Gospodu in temu, kar je Njegovega (prim. 1 Kor 7,32), se v celoti podarjajo Gospodu in ljudem. Celibat je znamenje tistega no-

vega življenja, kateremu naj služi nositelj cerkvene službe, ki je bil prav za to posvečen; če je celibat sprejet z veseljem srcem, sijajno oznanja božje kraljestvo”. (KKC 1579)

Duhovna razlaga večkrat utemelji celibat v povezavi z božjim kraljestvom. Zaradi nje ga imajo posvečeni voljo ohraniti celibat, ta pa tako postane znamenje novega življenja, kateremu naj služi nositelj cerkvene službe. Tak celibat tako oznanja božje kraljestvo.

Vem, da sem malce ponavljal, vendar sem želel iz zapisa izluščiti kratko duhovno razlago celibata. Ko smo že pri Božjem kraljestvu, je potrebno reči, da v boju zanj Jezus res zahteva radikalnost. Vrstice, ki jih beremo pri Marku, so zares boleče: “Če te tvoja roka pohujšuje, jo odseka! Bolje je zate, da prideš pohabljen v življenje, kakor da bi imel obe roki, pa bi prišel v pe-

klensko dolino, v neugasljivi ogenj”. (Mr 9,43) Enako je z nogo in očesom (Mr 9, 45. 47). Seveda moramo poudariti, da to ne pomeni, da je spolnost znotraj poročnosti nekaj pohujšilivega. Citat je bil izbran zgolj zaradi radikalnosti, ki jo celibat prinaša.

A kaj, ko je znamenja Božjega kraljestva, kakršen je celibat, v času, ko se zdi, da se Božje vse bolj izgublja, tako težko videti. Zdi se mi, da je papež Frančišek s svojo posinodalno spodbudo Radost ljubezni na več mestih želel opozoriti na to pomanjkljivost današnje dobe. V zakonu tako poudarja, da je sozakonec

namenje in orodje bližine Gospoda: “Tako je vsak sozakonec za drugega namenje in orodje bližine Gospoda, ki nas ne pušča samih: 'Jaz sem z vami vse dni do konca sveta' (Mt 28,20)”. Že na tem mestu moremo reči, da je posvečeni posebno znamenje in orodje bližine Gospoda, ki nas ne pušča samih. In ker sem že nekje drugje pisal o Zvesti glede duhovništva, bi rad tu poudaril, da je ravno celibat, kot neporočenost, znamenje, da

ljudmi (kjerkoli smo že pač zbrani). To si lahko razlagam samo s tem, da je zavest o celibatu (kot tudi o duhovništvu) pre malo razširjena.

In ker rad izhajam iz praktičnih primerov, naj navedem enega. Ko sem šel duhovnika prositi, da bi maševal po mojih namenih, in ko me je malce povprašal po življenju (nekoč sem bil njegov katehet), sem mu potožil, da moji urniki niso ravno družabni. Ker počneva podobno stvar, le da ima on večere zaradi različnih pastoralnih dejavnosti še bolj zasedene, mi je povedal, da me razume, ampak, da ima sam podobno stisko. Na neki način ja, sem mu odvrnil, vendar je on daroval svoj čas za nas. Za nas vernike in laike. Sam si s tem urnikom ne predstavljam, da bi lahko resno razmišljal o družinskem življenju. Na njegovo začudenje sem dodal, da sem mu za ta čas, ki ga daruje vedno znova zame, hvaležen.

Duhovniški celibat je namreč v svojem pastoralnem bistvu namenjen meni, verniku. Čas, ki ga duhovnik namenja meni, mojim potrebam in željam, čas in trud, ki ga namenja temu, da bi se sam bolj zbližal z Bogom, je darovani čas, ki izvira iz njegove neporočenosti. Ob tem, da bi se poročil, bi seveda ob dobri organizaciji mogel prav tako na-

meniti isto količino časa istim rečem, a saj pri tem ne gre toliko za količino kot za način življenja, ki si ga je izbral. Ne le, da se je povsem posvetil Gospodu, s svojo obljubo neporočenosti se je povsem posvetil meni, verniku. V mojih očeh mora biti celibat tako znamenje njegove popolne podaritve meni, verniku. Evharistične besede: “To je moje telo, ki se daje za vas...” morem razumeti v tem smislu: tu sem, s tem, kar sem, za vas, zate.

Zato pravim, da težko razumem ljudi, prav iste ljudi, ki se poslužujejo duhovnikovega darovanja, življenja, časa, da polemizirajo o celibatu. Tu se pokaže odnos, ki ga imamo do duhovnika in do njegovega celibata. Večkrat sem že izrazil prepričanje, da je kriza prezbiterija (mesta, ki je v cerkvi rezervirano za posvečene) odraz krize v ladiji (mesta, ki je rezervirano za laike). Če v nas ne bo zavesti glede posvečenosti, glede duhovništva in celibata, potem težko računamo, da bo molitev za nove duhovne poklice obrodila večje sadove. Dokler bodo mame bogoslovcev s strani rednih nedeljnikov prejemale vprašanj v smislu, ali ne bodo pogrešale vnukov, se število duhovnih poklicev verjetno ne bo povečalo. Dokler posvečenim ne bomo jasno pokazali, da smo jim za njihov čas, trud, predvsem pa za njihovo darovanje v ladiji hvaležni, potem ne moremo pričakovati, da bo premeč napolnjen z veselimi darovalci. In ne nazadnje: če se bo okrepi la zavest glede celibata, se bo umaknila tudi kakšna (nepotrebna) polemika.

Matevž Vidmar

KCLB Gorica / Srečanja pod lipami: gost dr. Ivan Štuhec

“Demokracično mentaliteto bi bilo treba vzgajati na več področjih”

V četrtek, 5. aprila 2018, je na Srečanju pod lipami s svojo čisto in jasno besedo nagovoril prisotne teolog, duhovnik, filozof morale, profesor, prodoren pisec in odličan komentator dr. Ivan Štuhec. Z gostom, ki je na večeru predstavil tudi knjigo *Slovenija brez Patrie in Zvonov*, se je pogovarjala časnikarka Erika Jazbar. Dr. Štuhec je najprej povedal nekaj o sebi. Kot gimnazijec se je odločil za študij prava, ker se je hotel boriti za pravico ljudi, potem pa se je zavedal, da bi se s tistim pravom boril za marksistično državo, zato je to pot opustil in se kasneje odločil za duhovniški poklic. Slovenci, pravi avtor, smo bili zgodovinsko vedno pod totalitarističnimi državami, zdaj smo v demokraciji, toda samo formalno, ker mišljenje ostaja. “Jaz sem vedno svobodno mislil, in to v komunistični Jugoslaviji, v Italiji in v Nemčiji, zato sem si tudi vzel to poslanstvo, da posodim glas tistim, ki si v Sloveniji še vedno ne upajo svobodno misliti, govoriti in odločiti”. Tudi o slovenskih kristjanih pravi, da se ne čutijo dovolj odgovorni za skupne družbene zadeve, pri katerih bi se morali udeleževati, posebno zato, ker živijo v demokraciji. Demokracičnega sistema se morajo udeleževati vsi državljani, sicer se pot usmeri v diktaturo. Demokracično mentaliteto bi bilo potrebno vzgajati na več področjih, začeni na šolah. Kot profesor se je zavedel, da imajo mladi, ki pridejo iz osnovnih šol na gimnazijsko, tak zgodovinski spomin, kakršnega so jim vtisnili njihovi profesorji zgodovine, in sicer pro-jugoslovanski, pro-komunistični in nedemokracičen. Zgo-

foto dd

dovino bi bilo treba gledati skozi človeka kot posameznika, spoznati njegovo usodo in to, kar so mu sistemi povzročili. Ta bi moral biti paradigmatični preobrat v zgodovinski zavesti. Kratko misel je teolog povedal tudi o današnji politiki in izrazil strah, da se bodo prihodnje volitve podobno končale kot prejšnje, z zmago nove stranke, ki ne bo nič spremenila, in z amaterjem na vladi. Ta občutek ima, ko opazuje, kako se je Marjan Šarec povzpел visoko v javnomnenjskih anketah. Ko bi kdo drug nastopil s takim revnim programom, bi ga mediji že zdavnaj uničili, tega pa ne naredijo, kar pomeni, da ga potrebujejo. Avtor in moderatorka sta drugi del predavanja namenila aferi Patria, ki je pogojevala slovensko politiko v zadnjih desetih letih, in aferi Zvonov, ki je diskreditirala mariborsko nadškofijo in celotno slovensko Cerkev. Obe aferi sta počili po tujih medijih, to se pravi izven države. Avtor meni, da je bila ena predpostavka ta, da

so afere sprožili iz tujine, ker domačim medijem bi del prebivalstva ne verjel. Afero Zvonov je namreč sprožil italijanski časnikar v italijanskem jeziku in s tem obvestil svetovno cerkveno javnost o neki katastrofi, ki se je zgodila v mali škofiji v mali državi. Dr. Štuhec se sprašuje, kako more nekdo, ki ni nikoli pisal o slovenskih dinamikah, naenkrat postati pisec take zgodbe, če nima podpore znotraj slovenske države. Dobil je podatke in tudi koncept ter idejo, kako je treba stvar sestaviti. Podobno je afero Patria sprožil finski časnikar, ker je prav finsko podjetje prodajalo orožje v Sloveniji in finski novinarji so že vedeli, kaj se s tistim podjetjem dogaja. Tudi tukaj so levičarji posredovali podatke tujim novinarjem, da bi bilo vse bolj prepričljivo. Zanimivo je, da se je v tem primeru avtor prispevka podpisal le s kriticami, kar pomeni, da ni bil posebno gotov o nabranih informacijah. To sta bili edini dve aferi, ki sta imeli resne politične posledice v Sloveniji, in po globokem prepričanju dr. Štuheca so nekateri slovenski politiki to dobro premislili in bili tudi izjemno uspešni. “Tisti, ki so bili lastniki pri Zvonovih, so zgubili praktično vse, kar zadeva našo škofijo, je z bankami naredila dogovor, da mora do leta 2020 prodati vse svoje premoženje. Trenutno smo v fazi reševanja in se pogajamo z bankami, koliko sredstev bomo morali zbrati, da bomo lahko največji škofijski zavod odkupili. Pri tem nam je priskočila na pomoč ljubljanska nadškofija, tako da že nekaj mesecev lažje spim”, je povedal Štuhec.

MČ

ZAKAJ PRAV JEZUS? (23)

PRIMOŽ KREČIČ

Nova beseda: Jezus kot prerok (23)

Jezusa so že od začetka imeli za preroka, (Mt 21,11-45) kar je pomenilo, da je bil glasnik Božjega sporočila. V stoletju pred njegovim prihodom je bilo judovsko preroštvo precej gluho. Zaharija in Malahija sta bila zadnja preroka. Tudi Jožef Flavij je zapisal, da se je nebo zaprlo in da Bog ni govoril neposredno. Pismoukom in farizejem ni ostalo drugega, kot da so komentirali in razlagali izreke Mojzesa in prerokov. Z nastopom Janeza Krstnika se je zopet odprlo preroško poslanstvo. (Mt 3,16) Ti so govorili v imenu Boga, nekateri so bili tudi zmotni in so zavedli mnoge ljudi. Jezusovo preroško govorjenje je bilo jasno in se je kazalo v njegovi govorici ter dejanjih, zlasti je bilo očitno, ko je v templju razgnal prodajalce in menjalce. (Mr 11,15-19; Jn 2, 13-16) V primerjavi z Janezom Krstnikom je bilo njegovo oznanjevanje milo, blizu preprostim ljudem in je razodevalo bližino Boga. Jezus je bil kot karizmatični potujoči pridigar. Njegove besede so bile kot kratke misli, izreki, ali skupki misli, ki so jih evangelisti povezali v govore in misli, ki so bile povezane z določenim dogodkom, ki jih je osvetljeval. Jezus je govoril aramejsko, kar je mogoče razbrati iz njegovih stavčnih zvez in razmišljanja, ki je semitsko. Hebrejsko so tedaj obvladali bolj izobraženi ljudje.

Jezus je oznanjal prihod Božjega kraljevanja na svet, ki je že navzoče v njegovi misli in delovanju. Prav tako je bil tudi usmerjen k Bogu in njegovemu vodstvu zgodovine ter pogledom v prihodnost. V njegovem oznanjevanju je znal povezati staro z novim, čeprav je privilegiral novo, česar so se nekateri bali, ker je bilo morda nevarno. (Mr 2,21-22) Povedal je, da je Božje kraljestvo zelo blizu in se je treba odločiti zanj. Sicer je govoril o mnogih stvareh, ki so jih potem zbrali in postavili skupaj. Zanimivo so njegove polemike s farizeji in pismouki, v katerih je pokazal to, kar je oznanjal. V okolju, kjer je ugasnila duhovna in vsakršna avtoriteta, je pokazal svojo vladarsko avtoriteto, ki je bila nad izročilo, Starih in

nad različnimi sporočili. Poudarjal je, da ne smemo biti sužnji postave, obenem pa je poudarjal njen pomen in je ni spreminjal. Zapovedi služijo človeku, da bi bil bolj človek, zato ni človek zaradi sobote, ampak sobota za človeka. (Mr 2, 27) V primeru razporeke je bil bolj zahteven od tedanje judovske prakse in se naslonil na večni Božji zakon.

Jezusovo sporočilo je bilo veselje, ker je Bog ponovno dejaven med svojim ljudstvom. V tem duhu so se odvijali odnosi z ljudmi, zlasti z grešniki in obredno nečistimi. (Mr 2,16) Nekateri so ga označili za požrešneža in pijanca, ker je s svojim življenjem in učenjem predstavljal resnično kritiko družbe. Sprejemal je cestinarje in vojake ter različne ljudi iz roba družbe, da so mogli dobiti nazaj svoje dostojanstvo. Poudarjal je, da je Bog vseh ljudi in je v njegovi ljubezni prostor za vsakega. Judje so mu ves čas metali polena pod noge in ga imeli za prevratnika, ker je postavljal pod vprašaj tedanje podobo Božje svetosti in pravičnosti.

Zato ni čudno, da je bil deležen tolikega sovraštva s strani vodilnih slojev. Ti so ga tudi ujeli, obsodili in križali.

Glede Jezusovega preroštva moramo poudariti, da ni bil liberalec, ki bi postavljaval vse na glavo in si izbral tisto, kar mu ugaja. Njemu je bila pomembna Božja volja. Obnašal se je kot služabnik in se ni sramoval sprejeti najbolj nizkih oblik služenja. (Mt 9, 36) To služenje je postavil kot osrednji motiv, da bi ga spoznali in ga slavili. (M2, 2,12) Zato je bil obdan z učenci, s katerimi se je pogovarjal o vprašanih vere in postave. Ljudje so opazili njegovo učenje, ker je učil z avtoriteto. Jezus je tako prerok Nove zaveze, on je več kot Jona in Salomon, več kot prerok. Odločilni in zadnji prerok, ki je razodel Boga in njegovo voljo. Z njim je bila prekinjena oddaljenost človeka in Boga. S svojo milostjo je posegel v čas in vzpostavil novo povezavo med nebom in zemljo. Zanimal ga je Bog, zanimali so ga ljudje. To je bil razlog njegovega prihoda in poslanstva.

Nekaj misli po ogledu filma *Marijina zemlja*

Kot če bi Bog bil ...

Marija, Božja Mati, čudovita ženska, je mogočna priprošnjica, mati vseh, ki se k njej zatekajo, pot, ki vodi razkropljene Božje otroke nazaj v Očetov ljubeči objem. Njej je posvečen film *Marijina zemlja*, ki ga je leta 2013 posnel španski producent, scenarist in igralec Juan Manuel Cotelu; prava uspešnica, ki po vsem svetu navdušuje na milijone ljudi. V Slovenijo je prišel marca letos, 12. aprila pa smo ga lahko videli v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici na večeru, ki so ga organizirali štandreska dekanija, krožek Anton Gregorčič in kulturni hram. Film, ki uvodoma na kratko predstavi zgodovino odrešenja, se vrta okrog Božje ljubezni in kristjanov, tistih, ki so prepričani, da je vse ustvaril Bog, da človekovo življenje ima smisel in da jih po smrti čaka večno življenje... *Ko bi vse to bilo res, bi šlo za pravo revolucijo*, med drugim slišimo v filmu, preoblečenem v nekako parodijo vohunske trilerja. Cotelu v vlogi malce nerodnega *hudičevega odvetnika* potuje od Anglije prek Kolumbije, Mehike, Paname, ZDA, Španije, Francije, Portugalske do Bosne ter s kančkom lažne naivnosti neposredno izprašuje nekatere

osebe, ki so doživele "mistično srečanje", čudež ali posebno močno spreobrnjenje. To so osebe, ki so "padle s konja" v najrazličnejših življenjskih okoliščinah, ki se jih je Božje usmiljenje dotaknilo v najhujši srčni rani, v najhujšem grehu ali nekje na bivanjskem dnu, zaradi

se ga dotakne. Pričevalci iz filma so vsi, tako ali drugače, vezani na *Božjo odvetnico* Marijo in njena svetišča, na Lurd, Fatimo, Guadalupe in - še posebno - na Medžugorje, kar lahko koga tudi moti oziroma zaradi česar film - posebno v drugem delu - izpade kot nekak reklamni spot za to

božjo pot (glede katere, spomnimo, se Cerkev še ni dokončno izjasnila). Sicer pa še vedno velja, da "po njihovih sadovih jih boste spoznali" in "vsako dobro drevo rodi dobre sadove, slabo drevo pa slabe". Če torej kakšno pristno in goreče pričevanje koga - prek Marije - zbliža s Kristusom, smo Bogu lahko le hvaležni in Ga prosimo, da bi takih bilo

še in še, pa naj prihajajo od koderkoli. Detektivsko-dokumentarni film *Marijina zemlja* na sodoben način spregovori tistim, ki iščejo, in sploh vsakemu sodobnemu človeku o veri in bivanjskih temah, o tem, da je vse življenje iskanje sreče in miru, tudi zapletena duhovna pustolovščina, bitka med dobrim in zlom. Film je dobro "zgrajen", hkrati globok, ganljiv in zabaven: lahko ga jemljemo bolj ali manj zares, vsekakor pa spodbuja globlji razmislek o življenju in Bogu, pred gledalca postavlja zrcalo in mu lahko vzbuja celo vrsto vprašanj. Kar ni malo.

DD

česar vse življenje posvečajo Bogu in službi sočloveku. Popolnoma so spremenile miselnost in, posledično, svoje življenje. To so pogumni vstajenjski pričevalci: v svetu, ki izganja živega Boga ter na njegovo mesto postavlja vse mogoče malike, živijo proti toku, "kot če bi Bog bil", kot če bi vera ne bila pravljica, kot če bi bila nekaj tako velikega in pomembnega, da ne morejo ostajati medli in mlahavi, ne morejo molčati. Pa čeprav jih ljudje imajo za nore. Spreobrnjenje je potovanje, sadovi tega prehoda pa so odmik od smrti do življenja, večja človečnost in posebna lepota, ki jo izžareva, kdor dovoli Bogu, da

Okrogla miza ob 40-letnici ciljanja pirhov

Navada je stara že vsaj 120 let

Vsoboto, 7. aprila 2018, smo v Mirnu govorili o navadi, ki jo pri nas poznamo že vsaj 120 let, o ciljanju pirhov. Odbor za tradicionalno ciljanje pirhov je v goste povabil dva odlična poznavalca ljudskih navad, Naška Križnarja in Vesno Mio Ipavec. Pogovor je vodil **Stanislav Faganeli**, po domače **Stanko**. Klepet je popestril z odlomki iz starejših filmskih zapisov, s prikazom starejših fotografij in osebnimi spomini na ciljanje pirhov. Stanko je svojega gosta najprej povprašal, kako je sploh prišlo do zanimanja za navado ciljanja pirhov v Mirnu.

Prvi filmski zapis **Naško Križnar** je povedal, da ga je na ta dogodek opozoril domačin Marko Vuk. Tako mu je davnega leta 1980 uspelo z 8-milimetrsko kamero posneti 4-minutni film. Seveda ni mogel posneti podrobnosti, toda prvi filmski posnetek je bil za vedno shranjen v arhivu Goriškega muzeja. Leta 1991 je prišel ponovno v Miren, tokrat tehnično veliko bolje opremljen, saj je posnetek precej daljši in kvalitetnejši od prvega. Naško Križnar je še poudaril, da sta bila posnetka izredno čisti obliki nesnovne kulturne dediščine. Organizacija je bila v rokah amaterskih zanesenjakov, udeleženci pa so prihajali, da bi se družili in zabavali. In prav to je bistvo žive kulturne dediščine: da je živa in sprejeta med ljudmi ter da poteka vsako leto. **Zbiranje gradiva naše dediščine** **Vesna Mia Ipavec** ni mogla priti na okroglo mizo osebno, pač smo se z njo lahko pogo-

varjali po video konferenci. Povedala je za napotilo in vzpodbude Naška Križnarja. Navada jo je zanimala, zato je izdelala obširno seminarsko nalogo. Kasneje je zbrala in uredila fotografije s ciljanja pirhov in ostalo dokumentacijo, da je lahko to šego predlagala za vpis v Register nesnovne kulturne dediščine.

Običaj zanima tudi druge

Običaj je zanimal tudi druga društva iz Slovenije. Tako sta na okrogli mizi sodelovali

društvo iz Tabora nad Cerovim pri Grosuplju ter društvo iz Kokrice pri Kranju. Na velikonočni ponedeljek oboji poznajo sekanje pirhov, čez leto pa pripravljajo še vrsto drugih kulturnih in športnih dejavnosti. V Kokrici se pripravljajo na vpis svojih dejavnosti v Register nesnovne kulturne dediščine. Za glasbeni predah so poskrbeli fantje iz Jazz tria Jure Malič, Jernej Budin in Rok Klancič, za pogostitev pa mirenske in orehovske žene ter KS Miren. Prireditelj je potekala pod okriljem Krajevne skupnosti Miren in odbora za tradicionalno ciljanje pirhov ter Turističnega društva Miren.

MP

Četrto pismo iz Etiopije, tokrat iz mesta Kobo (2)

Vožnja po slikoviti pokrajini

Kobo je mesto z več deset tisoč prebivalci, a njihovo življenje je skoraj bolj podobno vaškemu. Ob glavni cesti, ki se iz smeri Mekelle nadaljuje proti Adis Abebi, je vrsta majhnih grajenih hišk, stranske ulice pa niso niti makadamske, ampak iz prašne zemlje, ob njih pa tradicionalne hiške iz lesa in glinice, cele ulice majhnih krojaških delavnic, z zelenjem zakrita dvorišča, izza katerih se slišijo glasovi otrok, kokošk, kozic in drugih domačih živali. Tudi tukaj se je v nekaj letih marsikaj spremenilo, pravijo sestre, mesto je zrastle, dobilo manjši hotel, dve banki, a večina prebivalcev še vedno živi od poljedelstva in živinoreje. Sestre uršulinke vodijo vrtec in sirotišnico, od leta 2007 pa še manjšo bolnišnico, ki so jo zgradile s pomočjo Združenja medicinskih sester iz Parme in drugih italijanskih prostovoljcev. Združenje je ustanovila Mina Ronchini, upokojena medicinska sestra, ki se je najprej zaposlila v bolnišnici v Parmi, nato pa vrsto let delala tudi v bolnišnicah v različnih afriških državah. S to temperamentno, vihravo, veselo in jezljivo, a srčno dobro ženo in še dvema Italijankama, medicinsko sestro Doriano in ginekologinjo Claudio, smo stanovale v sobicah, ki so jih sestre uredile v stavbi, kjer je bil prej hlev. Razen postelje so v vsaki sobi še omara, miza, dva stola, v kopalnici pa prha brez zavese, umivalnik, wc školjka in grelnik vode. A dekl-

skupni, umivajo se z mrzlo vodo, perilo in posodo perejo same, tudi v mrzli vodi. Vsako starejše dekle je kot mama eni od mlajših

deklic. Skrbi zanjo, ji pomaga pri umivanju, oblačenju, opere njeno perilo, oblačila in posteljino, ji pomaga pri učenju, ji spleta lase v kitke. Ob sobotah skupaj počistijo in pospravijo jedilnico, spalnico, učilnico, kapelo in druge prostore, ki si jih delijo s sestrami, pometejo dvorišče, pred Božičem pa so same tudi pobelile jedilnico. Vstajajo zgodaj, ko je še mrak, in so ob šestih že pri sveti maši v cerkvi, za katero skrbijo bratje kapucini. Sestre sicer pravijo mlajšim deklicam, naj kar še spijo, a, ko te vidijo starejše, se jim same od sebe želijo pridružiti. Po zajtrku gredo v šolo ali vrtec, tiste, ki imajo šolo popoldan, pa se dopoldan učijo. Po kosilu, ki ga za sestre in deklice pripravlja kuharica Mulu, imajo čas za kratek počitek ali igro, nato se učijo in pišejo naloge. Sredi popoldneva jim sestra Bisirat raz-

kar dobijo, rade razdelijo. Ob šestih zvečer gredo v cerkev k molitvam, po večerji pa se z dvorišča oglasi njihovo petje, ki ga spremljajo glasovi bobna. Ko še zaplešejo v krogu, lahko pomisliš, kako srečne in blagoslovljene so, čeprav so sirote. Če bi ostala doma, morda sploh ne bi hodile v vrtec in šolo, pomagati bi morale pri natančnem delu in vodo, kar lahko pomeni tudi uro, dve in več hoje do vodnega vira in nazaj domov, kuhati, delati na njivi, pasti drobnico ali govedo. Doma ne bi imele niti elektrike niti stranišča, kaj šele kopalnice, štedilnika ali svoje sobe. In ker so posebno pri etnični skupini Amharcev še vedno v navadi dogovorjene poroke, bi morda pri desetih letih že imele moža, pri dvanajstih pa bi postale mame ...

Sirotišnico, bolnišnico in vrtec je ustanovila sestra Teresa. Že pred skoraj štiridesetimi leti je začela pošiljati prošnje za pomoč na vse strani, a takrat se ni nihče odzval. Danes, ko ima s. Teresa že osemindeset let in ji včasih nagaja srce, še vedno nadaljuje pisati prošnje in razvijati nove projekte. Sestre so v zadnjih letih v bolnišnici odprle še porodnišnico, lekarno, laboratorij, zobno in očesno ambulanto, zdaj pa gradijo še manjše skladišče za sanitetni material in zdravila. Na kmetiji izven mesta redijo krave, koze in ovce, pridelujejo koruzo in druge

poljščine, prav blizu samostana pa so naredile kokošnjak in kupile piščance, tako da bodo kmalu imele tudi domača jajca. Ker je ponoči zelo mraz, v kokošnjaku zakurijo ogenj v majhnem gorilniku, kakršne sicer uporabljajo, ko pripravljajo kavo. Z mle-

kom in poljskimi pridelki veliko pomagajo tudi revnim prebivalcem Koba. Zraven sirotišnice so imele velik nasad pomarančevcev, limonovcev, bananovcev, papaj in drugih sadnih dreves, a jim je vlada naročila, da morajo vsa drevesa posekati in na tistem mestu zgraditi novo sirotišnico, drugače jim bodo zemljišče vzeli in prodali. Sestre so se le nerade odločile za ta korak, saj je bil sadovnjak vir hrane in vitaminov zanje, za sirote in revne družine, a če tega ne bi naredile, bi resnično tvegale, da čisto zraven njih zraste kak objekt, ki tja sploh ne sodi. Moja nova prijateljica Mina je o tem pripovedovala z žalostjo in končala z besedami, da so pač v vladi še vedno sami komunisti.

Vrtec, ki ga vodijo sestre, je namenjen vsem prebivalcem, ne glede na vero. Tudi tu otroci nosijo uniforme. Zjutraj jih pripeljejo starši, potem se zberejo na prašnem peščenem dvorišču, skupaj z vzgojiteljicami molijo, zapojejo državno himno, med odmorom za malico pa jih lahko opazuješ, kako se igrajo razne skupinske igre, pojejo in plešejo, fantki pa se navdušeno podijo za žogo, pa če je še tako secfrana, da je le okrogla. Navajajo jih tudi na umivanje rok pred jedjo, po kosilu pa zaspijo na blazinah, položenih na tla v večnamenski dvorani. Okrog treh ali štirih pridejo ponje starši.

Sestra Abeba me je že naslednje jutro po prihodu pospremila do vrta in mi predstavila učiteljice. Ne vem, kaj jim je o meni povedal pater Jože Andolšek, a sprejele so me, kot da sem umetnica, in takoj sem dobila zadolžitev. Iz indijskih učbenikov za učenje angleščine sem na velik šeleshamer prrisovala slone, kamele, krave in druge živali, raznovrstno sadje, kose oblačil, hiše in kuhinjsko posodo in druge premete, vse pobarvala in pod risbe zapisala ustrezno angleško besedo. Kako sem bila presenečena in ganjena popoldan, ko so deklice prišle na obisk in je devetletna Geneth z navdušenjem pokazala zvezek, v katerega je z veliko natančnostjo s plakata prrisala deklisko oblekico z nabranimi ro-kavčki, nagubanim spodnjim delom in belim ovratnikom ... Bila sem tiho, a pomislila sem, da je vsako, še tako neznanatno dejanje, ki ga narediš z ljubeznijo, v obeh (N) nekoga nekaj vredno. In da so deklice po vsem svetu rade lepe ...

/konec
Špela Pahor

Galerija Ars / Skupinska razstava

Uganka veličine Gustava Klimta

V ponedeljek, 9. aprila, je bilo v prostorih likovne galerije Ars na Travniku v Gorici v večernih urah zelo razgibano, zbralo se je ogromno ljudi, ki so prisostvovali odprtju likovne razstave z naslovom Uganka veličine Gustava Klimta (L'enigma della grandezza di Klimt).

Na slovesnem odprtju razstave, na kateri je na ogled več

likovnih del gojencev Univerze za tretje življenjsko obdobje iz Gorice, ki obiskujejo tečaj slikanja, pravzaprav gre bolj za druženje ob slikanju in risanju, ki ga vodi Juan Arias Gonano, je najprej številne prisotne v slovenskem in italijanskem jeziku pozdravil predsednik društva Ars Jurij Paljk, ki je izrazil veselje nad dolgoletnim sodelovanjem s skupino goriških slikarjev in slikark, nato je o Univerzi za tretje življenjsko obdobje iz Gorice spregovoril njen predsednik Mario Ascari. Pozdrav pa sta prinesla tudi goriški prefekt Massimo Marchesiello in odbornik za kulturo goriške občinske uprave Fabrizio Oreti, ki je v svojem nagovoru izpostavil predvsem odlično delovanje galerije Ars, ki je prostor sobivanja in mednarodnega sodelovanja, prav tako pa je pohvalil vse sodelujoče na razstavi. Juan Arias Gonano je predstavil lik Klimta in njegovo delo ter povedal, da je prav njegova umetnost očarala njegove gojenke in gojence, da so se posvetili tako kopiranju kot reinterpretaciji njegovih del.

Volčiči in volkuljice "na pohodu" Lov goriškega krdela

Smo krdelo Sambhur iz Gorice in smo v soboto, 24. 3., ter nedeljo, 25. 3., imeli lov proti hudobnemu tigru Širkanu. Zbrali smo se pri brlogu na sedežu Slovenske zamejske skavtske orga-

volkuljica pa je postala volkuljica skale.

Potem smo se odpravili v Močnikov dom, kjer smo z Akelo in Kačo Kaa ponovili Skavtsko pesem, molitev VV, zakon VV, simbole SZSO

nizacije. Nato smo šli v Pevmski park, ker nam je Bagheera povedala, da je tam videla Širkana, ki je spal v strugi reke Vanjgange. Zato smo se razdelili na dve skupini in ga napadli z dveh strani. Da bi ga premagali, smo mu morali odtrgati črne lise, ki jih je imel na kožuho. Po krvoločnem boju smo ga volčiči skupaj premagali. Bagheera mu je nato vzela kožuho, ki smo ga nesli na Posvetovalno skalo. Tam smo sprejeli v krdelo še dva nova člana, dva mladiča, ena

in življenje ustanovitelja skavtizma - Badna Powella.

Nato smo s Čilom oblikovali oljčne vejice za oljčno nedeljo. Po dobri večerji smo se odpravili spat.

Naslednje jutro smo ponovili velikonočne simbole in šli na vrt, kjer je vsak poiskal svoje čokoladno jajčke.

Po maši v cerkvi sv. Ivana se je prenočevanje končalo.

Martin, Vesna, Amadej, Erik, Ana, Vanessa

PD VRH SV. MIHAELA 18. srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov

Revija Zlata grla je stopila v odrasla leta

Spet so se odprla vrata v "svet mladinskih not": Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela je namreč v sodelovanju z Združenjem cerkvenih pevskih zborov iz Gorice prejšnjo nedeljo, 15. aprila, priredilo že 18. srečanje slovenskih otroških in mladinskih pevskih zborov Zlata grla, ki je v zadnjih letih postalo žlahtna roža v gumbnici vrhovskega društva. Revija je stopila v odrasla leta, je v pozdravnem nagovoru dejala društvena predsednica Karen Ulian, ki je poudarila, da se je od prve izvedbe do danes marsikaj spremenilo. Razpis, ki sledi zahtevam naših zborov, se gleduje po državnih tekmovanjih, z letih se obnavlja in posodablja. Organizacija revije, ki je na začetku potekala na vasi, letos pa je v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici povezala kar 20 zborov, terja veliko dela; čeprav je zraven razmeroma malo ljudi, vsak odbornik in član dobro ve, kaj mora narediti. Zlata grla so sad truda, vztrajnosti in požrtvovalnosti, pa tudi "ljubezni do otrok, petja in zborovstva". Letošnji zbori so prišli iz goriške in tržaške pokrajine, Benečije in Slovenije. Tako številna srečanja so prirediteljem v ponos in veselje ter jim dajejo energijo, da se iz leta v leto zaženejo v pripravo lepega praznika otroškega petja. Nastop na revijskem delu pomeni za nekatere zbere že redno delovanje; številni pa se žal otepaajo tekmovalnega dela. In vendar, je poudarila predsednica, "naša Zlata grla niso tekmovalne kompetitivnega značaja". Nastala so iz potrebe zborov, da bi dosegli boljšo kakovost, in iz potrebe zborovodij, da bi z nastopom razumeli, na kakšni ravni je zbor. "Zaradi tega so prav vsi zbori primerni za tako tekmovalno", je še dejala Karen Ulian, ki je pozvala vse dirigente, naj drugič izkoristijo dragoceno priložnost in se opogumijo. Ideja o tekmovalju razveseli otroke, ki začetju zaupanje dirigenta

in odgovornost ter dajo vse od sebe. Kdor je spremljal nedeljsko zborovsko srečanje, ki ga je povezovala Sanja Vogrič, lahko le potrdi, kar je povedala

(nic), Mladinska pevška skupina Igo Gruden iz Nabežine (dir. Mirko Ferlan) in MIPZ F. B. Sedej iz Števerjana (dir. Martina Hlede).

OPZ Škrjančki OŠ Franceta Bevka iz Tolmina - zlati z odliko!

Karen Ulian

Maja Cilenšek

predsednica: marsikateri zbor, ki je nastopil v revijskem delu, bi se lahko odlično izkazal tudi v tekmovalnem.

Revjskega dela so se udeležili OPZ Vrh Sv. Mihaela (dir. Karen Ulian), OPZ Rupa-Peč (dir. Zulejka Devetak), Mali OPZ F. B. Sedej iz Števerjana (dir. Martina Hlede), OPZ Mali veseljaki iz Doberdoba (dir. Mateja Jarc), OPZ Mali Briški slavčki iz Števerjana (dir. Valentina Cibic), OPZ Waldorfska šola Primorska (dir. Michela De Castro), OPZ Pet pedi iz Nabežine (dir. Mirko Ferlan), Otroška pevška skupina "Z ul'ce" iz Mačkolj (dir. Breda Sosič), OPZ Mali lujerji iz Špetra (dir. David Klodič), Mladinska pevška skupina Vihar z Vrha Sv. Mihaela (dir. Mateja Čer-

Ob koncu je žirija, ki so jo letos sestavljali Maja Cilenšek, Lucija Lavrenčič Terpin in Denis Monte, v prisotnosti predstavnikov organizatorjev, dirigentov in predstavnikov zborov razglasila rezultate tekmovanja, ki se je začelo v zgodnjih popoldanskih urah, in podelila odličja. Tokrat je v štirih starostnih kategorijah nastopilo osem zborov. V kategoriji malih otroških zborov sta Mali OPZ KD Sovodnje (dir. Valentina Nanut) in OPZ vrtca Anton Fakin na Colu (dir. Silva Perčič) prejela srebrno priznanje, OPZ Škrjančki OŠ Franceta Bevka iz Tolmina (dir. Barbara Kovačič) pa zlato priznanje z odliko. V kategoriji otroških zborov je OPZ Emil Komel iz Gorice (dir. Damija-

na Čevdek Jug) prejela zlato priznanje, OPZ KD Sovodnje (dir. Valentina Nanut) bronasto priznanje. Združeni mladinski zbor glasbene šole in OŠ Antona Žnidaršiča iz Ilirske Bistrice (dir. Elena Sedmak) je prejela srebrno priznanje prav tako kot Dekliški pevski zbor Igor Gruden iz Nabežine (dir. Mirko Ferlan). Posebno priznanje za najboljšo klavirsko spremljavo je prejela Urška Fon, ki je spremljala OPZ Škrjančki iz Tolmina. Mladinski pevski zbor Emil Komel iz Gorice (dir. Damijana Čevdek Jug) je prejela zlato priznanje z odliko, zraven pa še posebno priznanje za najboljši izbor programa, posebno priznanje za najboljšo izvedbo slovenske umetne skladbe in posebno priznanje za najboljši zbor tekmovanja.

Tik pred nagrajevanjem je Maja Cilenšek v imenu žirije iskreno čestitala vsem nastopajočim. Kdor se udeleži tekmovanja, je dejala, se želi kaj novega naučiti, želi biti boljši, narediti nekaj več. Pomembnejša od rezultatov je pot, ki jo je zbor opravil, da je prišel do njih. Kdor je ta dan stopil na oder, se je gotovo veliko novega naučil in je napredoval. Člani žirije so skušali biti čim bolj objektivni. Potegniti so morali črto pod tem, kar so slišali, čeprav vedo, da ima vsak zbor svojo zgodbo, izhaja iz različnega okolja, dela v različnih pogojih in z različnimi količinami energije. Ker globoko cenijo delo zborovodij, so se na koncu pogovorili z njimi in jim nudili kakšen nasvet. "Kdor se je kadar koli ukvarjal z vodenjem zborov, ve, koliko energije je potrebno, da neka skupinica sploh zazveni kolikor toliko ubrano". Žirantka se je zahvalila tudi staršem, ki otroke podpirajo in jih redno vozijo na vaje; rezultati take dejavnosti mogoče niso vidni na kratki rok, toda "garantiram vam, da je to dobro vloženo čas in da se bo v prihodnosti gotovo zelo poznalo, če je vaš otrok imel dobro glasbeno vzgojo, če je imel pedagoga, ki ga je učil zdravo peti, če je z njim delil literaturo, ki je primerna njegovi starosti in razvoju". Tako dobi otrok "osnove estetske vzgoje", obenem pa se nauči nekaj narediti za skupino in ne le samo zase.

DD

DD

Kulturno družabni večer ob 50. obletnici trgoveške šole Ivan Cankar

Cankarjada - medgeneracijsko srečanje in priložnost za obujanje spominov

V petek, 4. maja, ob 20. uri bo v Kulturnem domu v Gorici Cankarjada, srečanje, s katerim bodo obeležili petdesetletnico slovenskega državnega poklicnega zavoda Ivan Cankar iz Gorice. Na večeru bodo sedanjí in nekdanji dijaki, profesorji, ravnatelji, tehniki, postrežnice in tajnice imeli priložnost, da bodo skupaj obujali spomine iz šolskih let. Kulturni

program večera bodo oblikovali tudi nekdanji študenti, ki so aktivni na kulturnem področju in so še vedno vezani na šolo.

Navezanost na šolo je velika in zgodba zavoda Cankar se gotovo ne bo končala z letošnjim šolskim letom, saj, čeprav bodo poklicno smer zavoda ukiniteli in nadomestili s turistično smerjo pod okriljem šole Žiga Zois, bo ime šole Cankar ostalo v nazivu celotnega

tehniškega pola. Šola se bo morala prilagoditi potrebam našega okolja in še naprej nuditi ustrezno izobraževalno osnovo dijakom. Zanimanje sedanjih in nekdanjih dijakov in sodelavcev za Cankarjado je veliko tako kot tudi količina zbranega gradiva, zapisov, posnetkov in fotografskega materiala, ki ga bodo uporabili na prireditvi. Po kulturnem programu bo zakuska; zaradi kateringa in

omejenega števila mest je potreben čimprejšnji (do 24. 4.) predhodni vpis. Obvezne prijave za potrditev prisotnosti na Cankarjadi (prispevek/kotizacija) 15

evrov) sprejemajo na teh lokacijah: Vesna Primožič (gostilna Primožič na drevoredu 20. septembra), Andrej Ferfoglija (gostilna Drejče v Jamljah), Dino Persolja (gostilna Francet Sovodnje), Renca Peleson (Kulturni dom), David Ambrožič (Kulturni dom), Cvetka Klanjšček (šola Cankar), Silva Klanjšček (Števerjan), Renzo Turri (gostilna Turri v Štandrežu). Vsi nekdanji študentje, ki se še ni-

ste prijavi, pa imate še čas, da si ogledate spletno stran www.potep.org, kjer boste dobili več in-

formacij, ali pa pokličete na tel. 0481 53 00 21.

PODGORA Maša ob obletnici smrti Bogomirja Špacapana

Velikonočno obarvana maša in koncert

Sredi velikonočnega tedna, 5. aprila, je bila v cerkvi sv. Justa mučenca v Podgori maša ob 21. obletnici smrti Bogomirja Špacapana. "Vstajenje pomeni večno življenje", je pri obredu, na katerega so vabili Kulturni center Lojze Bratuž, ZCPZ Gorica, Društvo onlus paliativna oskrba "Mirko Špacapan - Ljubzen za vedno" v sodelovanju s PD Podgora, poudaril škofov vikar za slovenske vernike g. Karel Bolčina, ki je maševal skupno s krajevnim župnikom Josipom Cahom. Večno življenje na zemlji še čakamo, "naši pokojni ga pa že okušajo". Tokrat so se želeli na

Mešanega pevskega zbora in cerkvenega zbora iz Štandreža. Maša za pokojnega Špacapana je bila vstajensko obarvana: zazvenelo je kar sedem velikonočnih pesmi Vinka Vodopivca. Prava "poslastica" pa je bila Missa de Misericordia Dei za

mešani pevski zbor in orgle mladega skladatelja Patricka Quaggiata. Peto mašo, ki je bila doslej izvedena v Ljubljani in Vipavi, so pevci treh omenjenih zborov tokrat prvič izvedli na Goriškem in prvič tudi z orgelsko spremljavo. Maša, sad bogatega notranjega navdiha, je zazvenela neobičajno, drugače od že slišanih in poznanih petih maš v naših cerkvah. Štirje stavki (Kyrie, Gloria, Sanctus in Agnus Dei) so bili meditativni, mestoma mrki, pa tudi svečani, polnozvočni, nadvse primerni za velikonočni čas. Čeprav je Quaggiatova Missa zelo zahtevna, pa le upamo, da jo bomo še slišali.

poseben način spomniti pokojnega Bogomirja, organista, zborovodje, predsednika Združenja cerkvenih pevskih zborov ter splošnega kulturnega in družbenega delavca. Zaradi te

ga je bil mašni obred glasbeno posebno bogat. Na koru je na orgle igral g. Mirko Butkovič, pod vodstvom Zulejke Devetak pa so peli izbrani pevci Mešanega pevskega zbora Rupa-Peč ter

rum, ekskurzije, zimске počitnice, videodelavnice, ustvarjalne delavnice in višješolsko skupino, poleti pa poletna središča, letovanja v naravi in priprave na vstop v šolo. **Z vpisom do 31. maja** si zainteresirani zagotovijo polovično vpisnino, brezplačen pouk v juniju, 50 % popust pri Poletnostih in brezplačno večino dejavnosti. **Poletnosti 2018: dnevna središča** (doživljaja 6-12 let, 25. 6. - 6. 7.; srečanja 3-12 let, 18. 6. - 10. 8.); **letovanja** (avanture 7-11 let, 18. - 23. 6.; zeleni izziv 12-14 let, 25. - 30. 6.), **priprava na šolo** (šola za šalo 6-13 let, 27. 8. - 7. 9.; 1,2,3: srednja! 11-12 let, 3. - 7. 9.). Ugodnosti ob predpisu do 3. maja; bratje in sestre: 10 % popust; gostje pošolskega pouka: 50 % popust + brezplačna priprava na šolo 1,2,3: srednja! Informacije na: www.mladinskidom.it, info@mladinskidom.it, ul. Don Bosco 60, 34170 Gorica, tel. 0481 280857 ali 366 6861441.

Dejavnosti za otroke in mlade

Mladinski dom, vpis v novo sezono in Poletnosti

Mladinski dom iz Gorice že sprejema vpise za sezono 2018/19. **Dan odprtih vrat** bo v četrtek, 19. aprila: ob 15. uri za otroke (prikaz dejavnosti v skupini), ob 17. uri za starše (predstavitev programov). Kot znano, MD

nudi pošolski pouk (prevoz, kosilo, pošolski pouk za osnovno in srednjo šolo) in pedagoško svetovanje; predvideni so popusti za brate oz. olajšave za družine v stiski. Poleg tega nudi tudi individualne inštrukcije, pripravo na maturo, filmski fo-

rum, ekskurzije, zimске počitnice, videodelavnice, ustvarjalne delavnice in višješolsko skupino, poleti pa poletna središča, letovanja v naravi in priprave na vstop v šolo. **Z vpisom do 31. maja** si zainteresirani zagotovijo polovično vpisnino, brezplačen pouk v juniju, 50 % popust pri Poletnostih in brezplačno večino dejavnosti. **Poletnosti 2018: dnevna središča** (doživljaja 6-12 let, 25. 6. - 6. 7.; srečanja 3-12 let, 18. 6. -

10. 8.); **letovanja** (avanture 7-11 let, 18. - 23. 6.; zeleni izziv 12-14 let, 25. - 30. 6.), **priprava na šolo** (šola za šalo 6-13 let, 27. 8. - 7. 9.; 1,2,3: srednja! 11-12 let, 3. - 7. 9.). Ugodnosti ob predpisu do 3. maja; bratje in sestre: 10 % popust; gostje pošolskega pouka: 50 % popust + brezplačna priprava na šolo 1,2,3: srednja! Informacije na: www.mladinskidom.it, info@mladinskidom.it, ul. Don Bosco 60, 34170 Gorica, tel. 0481 280857 ali 366 6861441.

Deveta Pravljična urica v Feiglovi knjižnici

Prijateljstvo prežene osamljenost

Sarka zima s svojim lednim dihom se kar noče posloviti od nas in dopustiti, da bi omamno dišeča pomlad vendarle zaplesala po naših vrtovih, travnikih... Mrzla sapa je brila tudi v ponedeljek, 19. marca 2018, ko so se od najmlajših obiskovalcev Feiglove knjižnice na Verdijevem korzu v Gorici poslavljale *Pravljične urice*. Dolge je-

senske in sive zimske dni so obžarjale pravljичne zgodbe, ki vedno prinašajo odsev resničnega življenja in so opora malčkom pri odkrivanju sveta, ki jih obdaja, in čustev, ki jih občutijo v različnih razpoloženskih trenutkih. Pravljičnice pomagajo otrokom rasti in odkrivati marsikaj lepega, dobrega, tudi to, da je pravo prijateljstvo tisto, ki sprejema tudi

drugačnost in prežene osamljenost in žalost. To toplo sporočilo je bilo ovito v pravljичno vsebino pripovedi, ki jo je napisala Carrie Weston. Pod naslovom *Ojoj, Bo-* srečne. Martina je otrokom podarila še drugo pravljичno zgodbo o tem, kako je medved iskal svoj brlog. Iskanju so se pridružile še lisica, žaba, mravlja... celo slon. Iskali so in iskali, dokler ga vendarle niso našli in se vsi zrinili vanj, le slon je občepel na zemlji. Učinkovitost pravljice je bila v tem, da se je Martina pri pripovedovanju sredi zvedavih otrok posluževala velikega papirja, razgrnjenega na tleh. Nanj je polagala druge kose papirja, ki so predstavljali nastopajoče živalice in "jame", primerne za medvedji brlog, kar je otroke zelo zabavalo. Ob koncu je v svoji čarobni skatli našla še sladko presenečenje za otroke in njihove mamice: hrustljave piškotke v obliki medvedka. Sladko darilce je spekla knjižničarka Breda; njeno spretno ročno ustvarjalnost prav dobro poznamo. Spomin na letošnji pravljичni niz bo tako še slajši, dokler se ne bodo pravljice v jeseni spet vrnile v mladinsko sobo. Privlačno ilustrirane otroške knjige so sicer v knjižnici vse leto na razpolago, da si jih mali bralci izposodijo in jih doma prelistavajo tudi v družbi domačih in z njimi delijo pravljичne vsebine, ki vselej ogrejejo otroška, pa tudi odrasla srca.

služevala velikega papirja, razgrnjenega na tleh. Nanj je polagala druge kose papirja, ki so predstavljali nastopajoče živalice in "jame", primerne za medvedji brlog, kar je otroke zelo zabavalo. Ob koncu je v svoji čarobni skatli našla še sladko presenečenje za otroke in njihove mamice: hrustljave piškotke v obliki medvedka. Sladko darilce je spekla knjižničarka Breda; njeno spretno ročno ustvarjalnost prav dobro poznamo. Spomin na letošnji pravljичni niz bo tako še slajši, dokler se ne bodo pravljice v jeseni spet vrnile v mladinsko sobo. Privlačno ilustrirane otroške knjige so sicer v knjižnici vse leto na razpolago, da si jih mali bralci izposodijo in jih doma prelistavajo tudi v družbi domačih in z njimi delijo pravljичne vsebine, ki vselej ogrejejo otroška, pa tudi odrasla srca.

Obvestila

Društvo slovenskih upokoencev za Goriško prireja v soboto, 19. maja, izlet v Pivko za ogled Parka vojaške zgodovine. Odhod iz Gorice ob 7. uri. Vpisujejo po tel. 0481 884156 (Andrej F.), 0481 20801 ali 3461206031 (Sonja K.), 0481 882183 (Dragica V.), 0481 78138 (Sonja Š.).

Romanje v Medjugorje bo od 11. do 14. maja 2018. Vpis in spored lahko dobite: za Goriško pri g. Darku (tel. 0481 32121 ali 370 3201305), za Tržaško pri g. Jožetu Markuži v Zgoniku (tel. 040 229166) in za Slovenijo pri gospe Ani v Novi Gorici (tel. 00386 5 3022503).

SPDG načrtuje od 16. do 22. junija izlet v Piemont. Obiskali bodo Turin in si ogledali najbolj znane spomenike in zanimivosti, med temi tudi Muzej egipčanske kulture. Nadalje bodo obiskali dve alpski dolini na meji s Francijo (dolina Chissone in trdnjava Fenestrelle) ter se povzpeli do izvira Pada. Drugi del izleta bo namenjen spoznavanju in odkrivanju zanimivosti v pokrajini Langhe in ogledu mesta Pavia. Prevoz z avtobusom iz Gorice. Informacije in prijave Vlado (3317059216).

Društvo slovenskih upokoencev za Goriško prireja v soboto, 30. junija, celodnevni izlet v pokrajino Evganejskih gričev, v zibelko venetske in rimske kulture, za ogled parkov in krajev Este, Monselice itd. Vpisujejo po tel. 0481 884156 (Andrej F.), 0481 20801 ali 3461206031 (Sonja K.), 0481 882183 (Dragica V.), 0481 78138 (Sonja Š.).

Občina Sovodnje ob Soči obvešča prebivalstvo, da dežela FJK namerava v kratkem sprejeti deželni načrt azbesta v sodelovanju z občinami. Podjetja in občane prosimo za sodelovanje glede poročanja o prisotnosti azbesta na območju Občine Sovodnje ob Soči (strešne kritine, strehe, cevi itd.) z namenom, da bodo podatki v arhivu DAAZ čim bolj popolni in s tem bomo lahko ocenili stanje in oblikovali ustrezne predloge za rešitve.

Sporočamo, da trenutno ni nobene zakonske zahteve glede odstranjevanja azbesta za podjetja in privatnike. Podatke lahko posredujete tehničnemu uradu. "Male oglase" najdete na našem portalu www.noviglas.eu.

Cestitke

Na Linhartovem srečanju 2018 v Novi Gorici je bil dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež s predstavo Čaj za dve razglašen za najboljšo skupino na Srečanju gledaliških skupin Severne Primorske. Poleg tega je članica društva Polonca Cijan, za vlogo kmetice Angele Berdon, v isti komediji prejela priznanje za najboljšo žensko vlogo. Za izjemen rezultat društvu čestita Zveza slovenske katoliške prosvete.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 20. 4. 2018 do 26. 4. 2018) Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it.

Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 20. aprila (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2. **Sobota, 21. aprila** (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem, terskem, rezijanskem in zilijskem narečju.

Nedelja, 22. aprila: ponovitev oddaje Okno v Benečijo.

Ponedeljek, 23. aprila (v studiu Miha Kovic): Mihec in Jakec.

Torek, 24. aprila (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 25. aprila (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Mokosevca - Izbor melodij.

Četrtek, 26. aprila (v studiu Andrej Bavcon): Četrtek večer z glasbo - Zanimivosti, obvestila in humor.

GLASBENA MATICA
v Furlaniji Juljski krajini

Šolsko leto 2017/18

Glasbena pravljica
V KRALJESTVU PALČKOV

sobota, 21. aprila 2018, ob 18. uri
Kulturni dom J. Češcut - Sovodnje

Vljudno vabljeni!

POKRAJINSKI ARHIV V NOVI GORICI

Krožek Anton Gregorčič

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

SREČANJA POD LIPAMI

GORIŠKA - OD ZADNIH GORIŠKIH GROFOV DO HABSBUURŠKE DEŽELE

Knjigo bosta predstavila avtor
DR. VOJKO PAVLIN
in akademik **PROF. DR. PETER ŠTIH**

TOREK, 24. APRILA 2018, ob 20.30
KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ - GORICA

Kratke

Tradicionalni Praznik frtalje v Rupih

Tudi letos bo v Rupih potekal tradicionalni Praznik frtalje, in sicer 25. in 29. aprila. Ob 10. uri bo slovesna maša v čast svetega Marka, rupenskega zavetnika. V popoldanskih urah pa bosta praznovanje uvedla nastop otroških zborov in ex-tempore za male obiskovalce; letošnji govornik bo Simon Peter Leban, podpredsednik mladinske konference dežele FJK. Seveda bosta tudi letos zabavno tekmovanje v cvrtju frtalje (verjetno v nedeljo) in ples z ansambli mladih zamejcev.

Mreža slovenskih ljubiteljskih gledališč

V torek, 10. aprila, so se v Slovenj Gradcu sestali predstavniki več kot desetih gledaliških skupin iz Slovenije in zamejstva in se dogovorili o ustanovitvi mreže slovenskih ljubiteljskih gledališč. Namen mreže je izboljšanje prepoznavnosti, promocije in kakovosti ljubiteljskih gledališč tudi s pomočjo Javnega sklada kulturnih društev Republike Slovenije. Med pobudniki ustanovitve mreže je tudi Prosvetno društvo Štandrež, ki sta ga na srečanju v Slovenj Gradcu zastopala Božidar Tabaj in Joško Kogoj. Med drugimi gledališči so tudi Gledališče Toneta Čufarja z Jesenic, Loški oder Škofja Loka, Gledališko združenje Koroški deželni teater iz Slovenj Gradca, Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane in še druga gledališča iz raznih krajev Slovenije, od Ospa do Murske Sobote. Dogovor ustanovitve mreže je podlaga strateškemu partnerstvu za dogovarjanje konkretnih oblik sodelovanja na mednarodni, državni, regionalni in lokalni ravni. / DP

SCGV Emil Komel / Snovanja 2018 Glasbeni dogodki, odsev delovanja šole

Pred vrati je že 13. glasbeni niz *Snovanja - I sentieri dell'arte*, v katerem se zrcali delovanje SCGV Emil Komel iz Gorice in delavnice društva Arsatelier, ki dopolnjujejo ustvarjalno delo glasbene šole. Živahna dejavnost je vsa osredotočena na mladino in prav njej je namenjen cikel desetih glasbenih večerov, na katerih bodo mladi izvajalci imeli možnost prikazati publiki svoje spretnosti in nadarjenosti.

Uvod v ta niz glasbenih dogodkov bomo imeli v goriškem gledališču Giuseppe Verdi z enkratnim, izredno ambicioznim projektom *Ludwig van Beethoven* v režiji društva Arsatelier. Posvečen bo seveda Beethovnu, enemu izmed največjih skladateljev vseh časov. Koncert bo izvajal združen

orkester, sestavljen iz najbolj reprezentativnih simfoničnih skupin naše dežele, ki se ukvarjajo s klasičnim repertoarjem na originalnih glasbilih. V orkestru, ki ga bo vodil Marco Feruglio, bodo igrali glasbeniki iz Gorice, orkester Arsatelier Silvan Kerševan (v njem od nekdaj sodelujejo tudi mladi glasbeniki iz sosednje Slovenije), iz Vidma, orkester Collegium Apollineum, in iz Pordenona, orkester San Marco. Koncert je prvi del večjega projekta, ki predvideva izvedbo na originalnih instrumentih vseh Beethovnovih simfonij in pri katerem sodeluje več ustanov. Med temi je tudi Fundacija Goriške hranilnice, ki daje štipendije mladim glasbenikom.

Sledili bodo koncerti, namenjeni srečevanju, spoznavanju in skupnemu muziciranju učencev glasbenih šol iz našega širšega območja. Tako se bodo na koncertu *Mi smo pomlad* (v KC Lojze Bratuž, 26. aprila 2018) oglasila pihala, trobila in tolkala. Poleg domačega pihalnega orkestra bodo na odru vrstniki tolkalisti iz GŠ Sežana in skupina L' Ottava nota iz Ronk. V zadnjih

letih se je kitarski oddelek na SCGV E. Komel zelo razvil; sad tega dela bo predstavitev prvega CD-ja tega šolskega oddelka med večerom, poimenovanim *Recuerdos*. Nastop bo v sugestivni kleti Grad Rubije na Vrhu Sv. Mihaela 11. maja 2018. Na njem bo zazvenela španska glasba. Čarobni zvoki klavirja bodo protagonisti na večeru z naslovom *Svetloba in sence med 19. in 20. stoletjem*. Klavirske skladbe bodo izvajali talentirani učenci ruske šole prof. Gadjieva, ki so vedno uspešni na tekmovanjih in koncertih, doma in v tujini. Koncert bo v Palači Lanthieri v Gorici 18. maja 2018. Sledili bodo tradicionalni *Glasbeni dialogi* v sodelovanju s Kulturnim domom Nova Gorica, tokrat v izvedbi profesorjev in učencev, zaključna akademija naj-

bolj zaslužnih učencev *Glasbeni mozaik* (v KC Lojze Bratuž, 8. junija 2018) in *Glasba pod cerkvenim obokom*, koncert sakralne glasbe v izvedbi solistov in komornih skupin SCGV E. Komel in društva Arsatelier (v cerkvi sv. Martina v Sovodnjah, 21. junija 2018). Posebno pozornost v letošnjih *Snovanjih* zaslužijo dogodki z naslovom *Zladijico na potep*. V Devinu (na sedežu devinskih zborov, 2. junija 2018) bo prikazana 30-letna pot tamkajšnjega otroškega zbora Ladjica. Glasbeno pravljičico o starih briških navadah *Nekoč v Brdih* bodo skupaj uprizorili učenci iz podružnične šole SCGV E. Komel na Plešivem ter osnovnošolci iz Bračana in Kojškega (občinski gledališče v Krminu, 13. junija 2018). Novost letošnjega cikla je tudi večer *Spoznajmo se*, v sodelovanju z Zvezo slovenske katoliške prosvete, ki bo namenjen družinju in prijateljevanju z mladimi iz bližnje Slovenije in goriškega območja; na njem bo glasba zazvenela kot edinstven in univerzalen jezik, ki združuje narode (Trg Evrope - Na Transalpini, 15. junija 2018).

SKPD F. B. Sedej, Števerjan / Mladinska skupina M+ Zadnje priprave na novo premiero

Vlanski sezoni se je v razvejeni dejavnosti SKPD F. B. Sedej ob uspešni Dramski družini pojavil nov brstič, ki je začel zvedavo zreti v gledališki svet in si nabiral moči, da bi sam dobil primeren prostor pod umetniškimi soncem. In res ga je dobil. S svojim gledališkim "prvencem", z mračno, srhljivo predstavo *Drakula* v režiji Patrizie Jurinčič Finžgar je presenetil domačo publiko in sodeloval z njo na dvanajstem festivalu Zamejskih amaterskih dramskih skupin v Mavhinjah in prejel tretjo nagrado v mladinski kategoriji. V novi sezoni 2017/2018 se je spet, tudi z novimi člani (nekaj osipa je bilo, ker so nekateri mladi odšli na univerzitetni študij v tujino), z zagonom lotil dela. Že v jesenskem času so marljivo in intenzivno vadili govor na tečaju "lepe govornice", ki ga je vodil Jan Leopoli, urednik in režiser na slovenskem programu deželnega sedeža Rai v Trstu. Z njim so si pridobili temelje pravilne izgovarjave, da ne bi imeli prehudih težav, ko bi mednje spet

stopila njihova temperamentna mentorica, dramska igralka Patrizia Jurinčič Finžgar, članica SNG Nova Gorica, ki ima kljub mladim letom za seboj kar nekaj markantnih gledaliških interpretacij različnih likov. Lansko leto se je pozornost skupine M+ usmerila v obravnavo ljubezenskih čustev, tudi v mračnih odtenkih. Kot znano, so gledališki okusi pri števerjanski Dramski družini nepredvidljivi in očitno se je tega navzel tudi njen podmladek. Tako so se tudi letos mladi spoprijeli z nenavadnim gledališkim delom in ob njem skušali razkriati svetlo in temno stran odrasčanja, ki prinaša s seboj tudi najstniško trmo in samosvoje odločitve; te pa niso vedno v skladu z željami staršev. Take preobrazbe se dogajajo protagonistu, mlademu plemiču, v delu Itala Calvina *Baron na drevesu* (*Il barone rampante*). Jurinčičeva je pojasnila, da je Calvina spoznala v srednji šoli, ko je napisala referat o njem, v lanskem poletju pa je naletela na njegovo knjigo *Baron na drevesu*. Ko jo je prebrala, se ji je zdela primerna za delo v skupini M+. Tako je literarno pre-

dlogo dramtizirala in jo priredila za mlade igralce. Zdi se, da so ti navdušeno sprejeli nov izziv. Sodeč po tem, kar smo videli na vaji v petek, 13. aprila, jim kar uspeva gradnja te zahtevne predstave. To pa tudi zato, ker imajo ob sebi energično, odločno mentorico in režiserko, ki točno ve, kaj bi rada od mladih igralcev, in jim zna tudi natančno razložiti,

kako naj igrajo, da bodo dosegli zaželjene učinke. Kot nam je povedala Jurinčičeva v krajšem pogovoru o predstavi, je tekst primeren za mladinsko dramsko skupino. Čeprav Calvino ni ravno mladinski pisatelj, se glavna tema dela povezuje z mladostniškimi leti in mladostniškim uporom. Ukvarja se z odrasčanjem in predstavlja ga tako, da se mladi lahko poistovetijo z glavnim likom. 12-letni protagonist Calvinove zgodbe Cosimo Piovasco di Rondo' lepega dne odkloni neko jed in se odloči, da bo šel živeti na drevo. Nenavadno je to, da se ne vrne več dol. Njegovo življenje na drevesu sploh ni dolgočasno in na njem odrasča in doživi marsikaj, tudi ljubezen. Zgodba je prepredena s humorjem, domišljijo in pustolovščino. Jurinčičeva je povedala, da so se z igralci mnogo pogovarjali o mladostniškem upor in se spraševali, kje so meje tega upora: ali je to le mladostniška muha ali pa mladi to potrebujejo za osebno rast. Morajo se pač odločiti, ali bodo sledili nasvetom odraslih ali svojim željam in stremljenjem.

Pri adaptaciji romana v gledališko predlogo je Jurinčičeva v bistvu ohranila formo romana. Pripoved je v izvorniku zaupana Cosimovemu mlajšemu bratu Biagiu. Sama pa je pripovedovanje porazdelila med igralce, tudi da ne bi preveč obremenjevalo le enega in da bi vsi oku-

sili te prehode med monologi in dialogi, iz ene vloge v drugo, med vstopanjem v dramski lik in izstopanjem iz njega. Tako so nastopajoči hkrati igralci in pripovedovalci, kar zahteva nemalo napora. Ker pa si skupina M+ želi rasti, je ta izkušnja krasna, je prepričana režiserka. To jim omogoča tudi, da se jim pri zgodbi, ki se vije skozi vse Cosimovo življenje, ni treba ukvarjati s prikazovanjem staranja protagonistov. Dovolj je, da v določenih situacijah nakažejo z gesto, gibom, da je protagonist v določenih letih. Tudi tokrat - kot lani - je Jurinčičeva skušala dialoge poenostaviti, a morala se je držati poetičnosti romana, ko ga je prevedla v gledališko predlogo.

Med igralci so trije novi obrazi in starostna razlika med njimi je precej velika, gre namreč od trinajstega do trindvajsetega leta. Ker je besedilo poetično, Jurinčičeva želi, da ga podajajo čim bolj jasno. Po novem letu so zato takoj po hiteli na oder, da bi imeli čim več časa za izdelavo in piljenje posameznih likov. "To je ambiciozen projekt in zadnja faza dela je zelo intenzivna. Zadovoljna sem, da smo se o temi mladostniškega upora veliko pogovarjali". Privoščili so si tudi sodobno sceno. Števerjansko društvo ima dobro tehnično ekipo in je ambiciozno, kar je tudi dobro. "To društvo je super, ker ima posluš za idejo", meni Jurinčičeva in dodaja: "Imam občutek, da je bilo prav usojeno, da smo se lotili tega dela".

Mladinska gledališka skupina M+ bo predstavo *Baron sedi na veji* v režiji Patrizie Jurinčič Finžgar premierno uprizorila v nedeljo, 22. aprila 2018, v veliki dvorani Sedejevega doma v Števerjanu ob 17. uri. Ponovitev bo prav tam v ponedeljek, 23. aprila 2018, ob 20.30.

IK

Generalni konzul RS Vojko Volk gost v KC Lojze Bratuž

"Ponosen sem na bogato delovanje!"

Vtorek, 10. aprila 2018, je generalni konzul Republike Slovenije Vojko Volk obiskal Kulturni center Lojze Bratuž. Oglel si je prostore kulturnega središča, med drugim tudi veliko dvorano, galerijo in prostore glasbene šole Emil Komel. Gosta so sprejeli predstavniki, ki delujejo v društvenih slovenskega centra, predsednica KC Lojze Bra-

konzul se je zahvalil in povedal, da je zelo ponosen na vse, kar delajo ljudje v tem centru, in posebej na trud, da se v Gorici ohranja slovenski jezik in kultura. Živimo v prostoru, ki se stalno spreminja. Odkar je stopila Slovenija v EU, je manj predsodkov in več odprtosti. Pred vojnama je bilo tudi tako, skupni prostor in več kultur, zdaj se moramo boriti, da se ne bo zopet vse porušilo. Naša slovenska skupnost v Italiji, pravi Volk, je močna, živahna in ima sposobnost preživetja in osiše tega so jezik, kultura in šola. Nismo preživeli zaradi denarja, ampak zaradi kulture. V času, ko je gospodarska rast zopet višja, se začena zanimati za kulturo. S pomočjo kulturnih ljudi bomo prepričali vlado, da je investicija v kulturo najpomemb-

nejša. Tisti, ki so se znebili predsodkov, niso bili tisti, ki so šli za dobičkom, ampak tisti, ki so se družili in skupaj prepevali. "Naš konzulat je odprt za vsako idejo, ki jo je treba ozvočiti v Ljubljani, in upam, da se bo dobro sodelovanje z Deželno FJK nadaljevalo tudi z novo vlado", je sklenil generalni konzul.

MČ

tuž Franka Žgavec, predsednik glasbene šole Emil Komel Blaž Kerševan ter ravnateljica Alessandra Schettino, predsednik Katoliškega tiskovnega društva Damjan Paulin in predstavnik Zveze slovenske katoliške prosvete Luka Terčič. Predstavniki so opisali bogato delovanje v Kulturnem centru in prostorih, ki so last Katoliškega tiskovnega društva. Generalni

Na tekmovanjih

Učenci SCGV Komel so se spet izkazali

Po izredno uspešnem nastopu Mešanega mladinskega pevskega zbora Emil Komel na državnem tekmovanju v Zagorju ob Savi se nadaljujejo uspehi učencev Slovenskega centra za glasbeno vzgojo.

Na tekmovanju Certamen musicum, ki ga organizira Šola Dante Alighieri iz Štarancana - namenjeno je srednješolcem in učencem glasbenih licejev - in je potekalo med 15. in 21. marcem 2018, se je predstavilo osem učencev SCGV Emil Komel. Vsi so odlično zaigrali in se tako uvrstili na prva tri mesta. Tretje mesto v kategoriji A2 bis sta dosegla pianist Tommaso Rizzo iz razreda profesorice Ingrid Silič s 87 točkami in saksofonist Mikael Mucci iz razreda profesorja Tomaža Škamperleta s 88 točkami. Drugo mesto sta dosegla pianist Luca Kernjus iz razreda prof. Ingrid Silič v kategoriji A3 bis z 92 točkami in klarinetist Karol Vitale, učenec pro-

sto so dosegli trije učenci: kitarist Emanuele Verzegnassi iz razreda profesorja Marca Fantinija je v kategoriji A1 bis dosegel 95 točk, v kategoriji A2 bis pa violinistka Makrina

Quinzi, pod mentorstvom profesorja Jurija Križniča, in pianistka Sara Lupi, učenka profesorja Sijavuša Gadjieva, obe s 95 točkami.

Posrebno omembo si je zaslužila 11-letna violinistka Athena Picech, učenka profesorice Mojce Križnič, ki je v kategoriji A1 bis dosegla odličnih 98 točk in tako prejela 1. absolutno nagrado. Ocena, ki jo je Athena dosegla, je bila najvišja na celotnem letošnjem tekmovanju.

Na 10. mednarodno glasbeno tekmovanje in festival za soliste in komorne skupine SVIREL so se prijavili trije violinisti iz razreda profesorja Jurija Križniča, in sicer Makrina in Jakob Quinzi ter Pavla Vežjak. V kategoriji Elementary, od 12 do 13 let, je Makrina Quinzi prejela srebrno priznanje z 92,5 točkami in Pavla Vežjak zlato priznanje s 95,5 točkami. Jakob Quinzi je v kategoriji Junior, namenjeni otrokom med 10. in 11. letom starosti, dosegel srebrno priznanje z 92 točkami.

Saksofonist iz razreda profesorja Tomaža Škamperleta, Samo Nevo Kovačič, je med pihali v kategoriji Junior dosegel 90 točk in tako prejel srebrno priznanje.

Čestitke seveda prejmejo vsi naši mladi glasbeniki, ki so se tako dobro predstavili pred žirijo omenjenih natečajev.

BL

POGOVOR Igor Švab

“Volivci naj ne zaupajo populističnim obljubam!”

Pred kratkim smo obiskali Igorja Švaba, predsednika tržaškega občinskega sveta in pokrajinskega podpredsednika SSO za Tržaško, ki je tudi kandidat stranke Slovenska skupnost na bližajočih se deželni volitvah. Švab je najprej izrazil precejšnjo zaskrbljenost zaradi nezakonitega obnašanja občinskega tajnika Terranove v zvezi z dvojezičnimi plakati.

Začnimo najprej z afero o dvojezičnih plakatih na območju tržaške občine. Se zadeva rešuje?

Tajnik Terranova krši zakon?

Že za parlamentarne volitve smo posegli pri županu Dipiazzu, da bi bili na podlagi zaščitnega zakona objavljeni vsi plakati, ki navkljub volitve in volilne shode tudi v slovenskem jeziku. Ta tip komunikacije spada v institucionalno obveščanje. Za občinskega tajnika Santija Terranova pa očitno ni tako. Takrat je postopala tudi prefektnja Porzio in obljubila, da bo za deželne volitve zadeva urejena. Ker smo ponovno dobili odklonilni odgovor s strani občinskega tajnika, smo obvestili krovne organizacije, slovenskega generalnega konzula in predsednico paritetnega odbora. Prefektnja je ponovno posegla in potrdila, da občina mora objaviti dvojezične plakate. Zdaj se zadeva končno rešuje.

Kakšno je trenutno stanje občinskega proračuna?

Proračun je prav gotovo najbolj pomemben dokument iz življenja občine in seveda tudi občinskega sveta. Letošnji proračun je skoraj podoben lanskega, govorimo o 675 milijonih evrov. V letošnjem proračunu javna dela predvidevajo 66 milijonov evrov. Eno tretjino sredstev bo občina pridobila s prodajo delnic Hera. Uprava nekako nadaljuje tisto, kar je prejšnja Cosolinijeva uprava načela seveda z manjšimi vsotami. Prejšnja uprava je prodala 3 milijone delnic Hera, zdaj se prodaja približno 8 milijonov. Občinska uprava se je za kritje stroškov odločila tudi za prodajo raznih občinskih nepremičnin. Občinski proračun ni še odobren in ga

Foto Marko Manin

bomo odobrili v mesecu maju. **Kako je stanje s stavbami višjih srednjih šol?**

To vprašanje ostaja še odprto. Šole so bile prej pod upravo pokrajine, zdaj so prešle pod upravo medobčinskih teritorialnih zvez - UTI. Občina pa bi rada prevzela upravo, kljub temu da do zdaj iz svojega budžeta ni namenila ničesar. Problem bi lahko nastal za slovenske šole, kajti popravila so odvisna od uprave, ki nam je lahko bolj ali manj naklonjena.

Lahko rečemo, da je tržaški župan Roberto Dipiazza srečen človek?

Ja, on večkrat pravi, da je “uomo fortunato”, saj reže trakove na odprtih projektih, ki jih je načrtovala in izvedla prejšnja uprava. Mislim, da je prejšnja uprava veliko storila tudi glede javnih projektov, na primer trg

na Proseku, cerkva v Križu, šola v Škedenju. Upamo, da bo za decembrsko svečanost na strelišču na Opčinah urejen spominski park. Glede ureditve trga Mario Magajna pred Slovenskim stalnim gledališčem v Trstu žal ni še nobenih novosti.

Kaj pa glede Vaše kandidature na deželni volitvah?

Zahvaljujem se vodstvu stranke za zaupanje. Menim, da je prvi rezultat, ki ga mora stranka doseči, ravno preboj v parlament.

Jaz dajem na razpolago vse izkušnje, ki sem si jih nabral v teh letih še posebno v občinskem svetu. V prejšnjem občinskem mandatu sem predsedoval finančni komisiji in sem bil v tem mandatu soglasno izvoljen za podpredsednika občinskega sveta. Moja pričakovanja so ta, da Slovenska skupnost potrdi svojo prisotnost v deželni svetu, kajti v nasprotnem primeru bi bilo zelo klavno. Zato pozivam ljudi, naj se odpravijo na volišča in naj ne zaupajo nekim populističnim obljubam, ki nas nikamor ne privedejo.

Mislim, da je bila dosedanja deželna vlada Slovincem zelo blizu, tako da so se kljub kriznim časom izvedli razni projekti.

Marko Manin

Slovesen ponedeljkov večer v Peterlinovi dvorani

55. nagrado Vstajenje je prejela Lučka Peterlin Susič

Mešani cerkveni pevski zbor Sv. Jernej z Opčin je na slavnostnem večeru ob podelitvi nagrade Vstajenje, v ponedeljek, 9. aprila 2018, uvodno zapel velikonočni pesmi, in sicer Bratužovo na besedilo Ljubke Šorli in Slavlino pesem Filipa Terčelja, ki jo je uglasbil Stane Malič. Prof. Robert Petaros je v imenu komisije za nagrado prebral utemeljitev. 27. marca letos se je na sedežu Slovenske prosvete zbrala komisija, ki jo sestavljajo profesorji Lojzka Bratuž, Zora Tavčar, Diomira Fabjan Bajc, Neva Zaghet, Magda Jevnikar, Robert Petaros in urednik Marij Maver, in izmed devetindvajsetih del iz lanske knjižne bere zamejske in zdomske literature zbrala zmagovalno mladinsko knjigo *Mladi gledališki vrtljak*. Ta je izšla pri Goriški Mohorjevi družbi ob 70-letnici revije Pastirček.

Prejemnica 55. nagrade Vstajenje, Lučka Peterlin Susič, je vse svoje življenje posvetila mladinski literaturi in gledališču. Napisala je veliko igrice za radio in oder. Je mentorica mnogih igralskih skupin, za katere je ustvarila veliko izvirnih besedil, ki jih je sama režirala. V knjigi je zbranih pet prizorov za različne priložnosti, ilustriral jo je Matej Susič.

Foto damj@n

Nagrajenka je svoje navdušenje je znala prenesti na mlade. Za marsikoga je bilo srečanje z Lučko Peterlin Susič prava šola in vabilo v gledališki svet.

Predstavnica Zadrudne kraške banke Dragotin Danev je v imenu predsednika Adriana Kovačiča izročil Lučki Susič nagrado, nato pa je nagrajenki postavil nekaj vprašanj Sergij Pahor. Že kot otrok je pristopil k Radijskemu odru. Spominja se oddaj v živo, ko je bilo treba paziti na kašljanje in škripanje s čevlji. Sama je morala stopiti na stol, da bi dosegla mikrofona, in pri tem je zelo pazila. Spomini na tista leta so zabavni, zanimivi in ustvarjalni. Danes je tehnika zelo napredovala in je že vse posneto. Takrat pa so se morali čim bolj približati realnim zvokom. Tako so za hojo po snegu uporabljali trakove za snemanje, za konjska kopita pa dve polovici kokosovih lupin. Morali so biti iznajdljivi za posnemanje vsakega šuma.

Kaj pa pomeni Lučki Susič Gledališki vrtljak? Dejala je, da ni zrastle vse na njenem zelniku. Na začetku je bil Marijan Kravos, nato se je nad vrtljakom navduševala njena sestra Ma-

tejka. V obliki, kot jo poznamo danes, je steklo pri Sv. Ivanu, vsako leto ponudijo sedem predstav in spoznavajo skupine iz Slovenije. Otroci si radi ogledajo igro v živo, poleg tega nudijo dve produkciji Radijskega odra – eno jeseni in eno spomladi, pri kateri sodelujejo odrasli z otroki. Pomembno je, da si otroci ogledajo predstave s starši. Če česa ne razumejo, jim lahko bolje razložijo in se lahko iz tega razvije debata. S tem načinom približajo gledališče otrokom in vzgajajo mlade igralce.

Da bi Lučka Susič ne bila predolga, je prosila za pomoč Anjo de Luisa, ki je nastopila v nedeljo v predstavi *Zlatolaska in trije medvedki*. Tako je v Peterlinovi dvorani recitala kratek prizor, zaplesala in zapela. Ob koncu se je nagrajenka zahvalila vsem, ki so jo spodbujali, tako svojim otrokom kot možu, gojencem in poslušalcem, komisiji za nagrade ter seveda g. Marijanu Markežiču, da je sploh izdal knjigo. Večer je sklenila Moška vokalna skupina Stane Malič, ki je pod vodstvom Janka Bana zapela pesem iz Ukev in Barkovej.

Metka Šinigoj

V slovo Bojani Škerk Simčič

Na pokopališču pri Sveti Ani v Trstu in nato na goriškem pokopališču smo se v petek, 13. aprila, poslovili od gospe Bojane Škerk Simčič, ki je umrla v nedeljo, 8. aprila, v starosti 98 let. Pokojnica je bila poznana vzgojiteljica, ki je službovala v vrtcih na Goriškem in na Tržaškem, še najdlje je poučevala v vrtcu v Trebčah. Poznali pa smo jo tudi kot aktivno članico Slovenske Vincencijeve konference iz Trsta in Marijine družbe Marije milostljive, ki ima svoj sedež v Marijinem domu v ul. Risorta v Trstu. Sodelovala je pri številnih pobudah obeh organizacij. Bila je aktivna v odborih obeh ustanov. Sredi šestdesetih let je tudi vodila poletne kolonije, ki jih je organizirala Vincencijeva konferenca v Karniji, in sploh sodelovala pri raznih dobroteljskih pobudah. Pogrebno mašo v pokopališki cerkvi je daroval

Klemen Zalar, kaplan za slovenske vernike pri Novem Svetem Antonu v Trstu, se pravi fare, ki ji je pripadala, ob njem pa je somaševal msgr. Franc Vončina. Med mašo je pod vodstvom Edija Raceta pel združeni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov, saj pokojničin sin Tomaž redno orgla pri Novem Svetem Antonu in pogosto spremlja tudi omenjeni zbor, ki ga je tokrat spremljala Alenka Cergol. Po maši se ji je za vse dobro, ki ga je opravljala v fari in v Marijini družbi, zahvalila voditeljica Marijine družbe Norma Jazbec Jež, ki je izrecno izpostavila njeno vztrajnost, potrpežljivost in odprtost srca. Pokojno Bojano Škerk Simčič so nato odpeljali na pokopališče v Gorico. Pokopali so jo v družinski grob, kjer počiva njen mož, narodni in politični delavec Teofil Simčič, ki je umrl že leta 1997.

Gledališki vrtljak za najmlajše

Za konec sezone Zlatolaska in Trije medvedki

Z novo produkcijo domačega Slovenskega odra je padel zastor na jubilejno, dvajseto sezono Gledališkega vrtljaka. Mali gledalci so si v zadnji abonmajski predstavi, ki je bila na sporedu v nedeljo, 8. aprila, ogledali angleško ljudsko pravljico *Zlatolaska in trije medvedki*. Za to priložnost jo je priredila in dramaturgizirala režiserka predstave Lučka Susič. V igrici nastopajo samo štirje liki. Poleg očeta medveda - Mitje Petarosa in mame medvedke - Manice Maver, ki že vrsto let igrata pri Radijskem odru in sta torej zelo večča nastopanja, sta zaigrali še mali deklici, Francesca Laudicina v vlogi medvedke Medke, in Anja De Luisa kot Zlatolaska.

Zgodba pripoveduje o deklici Zlatolaski, ki je zelo radovedna: vedno stika po stvarih, ki ji ne pripadajo. Nekega dne gre v gozd, kjer vidi hišico. Zlatolaska ne ve, da v hišici stanujejo trije medvedki: oče, mama in hčerka. Mama medvedka je ravno skuhala sladko kašo za kosilo, vendar se je medvedja družina odločila, da bo šla pred kosilom na sprehod. Zato Zlatolaska naleti na prazno hišo, v kateri se kadi sladka kaša, ki je njena najljubša jed. Ne more si pomagati in poje celo skledico kaše, ki pripada mali Medki. Odloči se, da se bo ljudem, ki živijo v hiši v gozdu, opravičila, ker je pojedla kosilo, in se zato, ko čaka, da se gospodarji vrnejo, usede na stol, ki pa ga zlomi. Vsa utru-

jena in žalostna se zato odpravi spat v Medkino posteljo. Ko se medvedja družina vrne domov, jo čaka nič kaj prijetno presenečenje: polomljen stol in pojedeno kosilo. Kmalu tudi opazi, da v Medkini postelji spi mala deklica, ki se jim zdi zelo ljubka in bi jo zaradi tega radi pogostili. Ko pa se Zlatolaska zbudi in vidi, da je pristala v medvedji hiši, vsa prestrašena zbeži.

Igralci so zelo suvereno odigrali svoje vloge in vse štiri je treba pohvaliti. Naj posebej omenimo nastop Anje De Luisa, ki je v vlogi Zlatolaske zelo prepričljivo odigrala dolge monologe.

Da je bila predstava še bolj razgibana, so poskrbeli Vida Petaros s koreografijo, Magda Samec s sceno, Aljoša Saksida z izvirno glasbo, Erik Geletti s projekci-

jami in Daniel Radetti z lučmi in zvokom.

Ker je bila predstava zadnja v sezoni,

Foto Marij Maver

so na koncu nagradili še vse otroke, ki so prinašali risbice o gledaliških predstavah. Poleg tega so nagradili tudi najboljše risbico za vsako predstavo.

Že na začetku sezone sta organizatorja Gledališkega vrtljaka Radijski oder in Slovenska prosveta obljubljala preseñčenje ob koncu okrogle obletnice. Na zadnji predstavi so razkrili preseñčenje: vabijo namreč, da si skupaj z njimi ogledamo muzikal *Moje pesmi, moje sanje*, ki bo 2. junija v Ljubljani. V ta namen so poskrbeli avtobusni prevoz, ki ga nudijo zastoni, in vstopnice za muzikal po znižani ceni. Na muzikal so lepo vabljeni vsi, ne samo tisti, ki so stalni gledalci Gledališkega vrtljaka. To je res posebna priložnost, da se obeleži že dvajseta obletnica otroškega abonmaja. In kot je pred začetkom zadnje predstave povedala Lučka Susič, upamo, da bo takih sezon še kar nekaj.

Urška Petaros

Sestal se je paritetni odbor

O uresničevanju mreže za slovenski jezik

Prvič v štirih letih delovanja paritetnega odbora za vprašanja slovenske manjšine v Italiji se je zgodilo, da sklicana seja ni bila sklepčna. V palači deželne vlade na Velikem trgu v Trstu se je v torek, 10. aprila, vsekakor sestal paritetni odbor. Med sejo so obravnavali nekatere točke dnevnega reda, primumskoval pa je legalno število članov odbora. Bili so namreč odsotni trije predstavniki italijanske komponente. Dva člana sta bila odsotna zaradi bolezni, enemu pa ni uspelo pripotovati iz Rima.

Zasedanje odbora, na katerem je bil prisoten tudi deželni odbornik Gianni Torrenti, so izkoristili za pogovor o nadaljnjih korakih, ki jih mora izdelati uprava v zvezi z uresničevanjem mreže za slo-

venski jezik, v kateri so krajevne in javne uprave, agencije in ustanove koncesionarke. Omenjeni subjekti, ki bodo združeni v tej

Foto damij@n

strukturi, bodo vsem spojenim upravam, organizacijam in podjetjem nudili podporo pri poslovanju v slovenskem jeziku. Paritetni odbor bi moral na minuli seji sklepati o smernicah delovanja mreže za slovenski jezik,

urediti večjo vidljivost v občinah Trst, Gorica in Čedad, sklepati o nadaljnjih združenih oblikah delovanja javnih uprav v Benečiji

o projektnih dejavnostih za slovenščino v javnih upravah. Odbornik Gianni Torrenti, ki je bil prisoten verjetno tudi zato, da bi se posloval od paritetnega odbora, je izrazil zadovoljstvo s tečaji slovenščine za deželne

uslužbenice. Povedal je, da se je na tečaje prijavilo okrog 160 ljudi; kakih 140 uradnikov pa se je prijavilo, ko so mesta že pošla. Zaradi precejšnjega povpraševanja se v deželni upravi menijo, da bi tečaje ponovno izvedli prihodnje leto. Torrenti je povedal, da je podjetje Insiel, ki je na deželi zadolženo za telematične storitve, pripravilo novo slovensko spletno stran, ki bo na razpolago centralnemu uradu za slovenski jezik in vsem uporabnikom.

Predsednica paritetnega odbora Ksenija Dobrila, ki je obžalovala odsotnost treh članov, je bila optimistična zaradi pozitivnih postopkov, ki podpirajo uveljavitev slovenščine. Dobrila je pojasnila, da bo paritetni odbor posredoval deželni upravi sklep v obliki dopisa, da ne bi prišlo do zastojev nadaljevanja postopkov s strani uprave. Sklep bo formalno izdelan na naslednji seji.

Prihodnja seja bo verjetno v juniju; na njej bodo zasedali že predstavniki nove deželne vlade.

Marko Manin

Obvestila

Društvo Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 27) vabi na 5. predavanje iz letošnjega niza: v gosteh bo specialni pedagog, priljubljeni predavatelj, avtor več knjig, Marko Juhant. Govoril bo o temi Pomen starih vrednot v novem svetu. Vabljeni vsi v četrtek, 19. aprila, ob 20. uri!

V nedeljo, 22. aprila, ob 17. uri bo v Marijanišču, v dvorani "Finžgarjev dom", možnost ogleda filma o ljubljanskem nadškofu Antonu Volku, božjem služabniku. Film prikazuje njegovo življenjsko in duhovno podobo v času preizkušnje. Prisoten bo tudi scenarist Rok Andres.

Romanje v Medjugorje bo od 11. do 14. maja 2018. Vpis in spored: za Goriško pri g. Darku (tel. 0481

32121 ali 370 3201305), za Tržaško pri g. Jožetu Markuži v Zgoniku (tel. 040 229166) in za Slovenijo pri gospe Ani v Novi Gorici (tel. 00386 5 3022503).

Darovi

Za rojansko glasilo Med nami darujejo A. M. 20 evrov, Diomira in Tine Frančeški 50 evrov, Lizeta Janežič 20 evrov, Ljuba Leghissa 20 evrov. **V zahvalo** za petje in spominke besede ob pogrebu gospoda Ninota Parovela darujejo Mirjana, Ani in Sergio Parovel 150 evrov za svetoivanski cerkveni pevski zbor.

Zahvala

Karitas vipavske dekanije se zahvaljuje župniji Sv. Jerneja iz Barkovelj za dar 100 evrov za otroke.

TRŽAŠKO KNJIŽNO SREDIŠČE in GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA
vključno vabita na predstavitev knjige

dr. Renata Podbersiča

JERUZALEM OB SOČI

Judovska skupnost na Goriškem od 1867 do danes

v četrtek, 19. aprila 2018, ob 18. uri
v Tržaškem knjižnem središču

Z avtorjem se bo pogovarjal dr. Egon Pelikan

TRŽAŠKO KNJIŽNO SREDIŠČE in GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA
vabita na predstavitev ponovne izdaje monografije

TONE KRALJ

Cerkvene poslikave na Tržaškem, Goriškem in v Kanalski dolini

Pogovor z avtorico, umetnostno zgodovinarico Vereno Koršič Zorn
bo vodil urednik Novega glasa Jurij Paljč

v četrtek, 3. maja 2018, ob 10. uri
v Tržaškem knjižnem središču

ZCPZ - Tradicionalni dekanjski reviji Podoživeta izvedba velikonočnih pesmi

Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta je v soboto, 14. aprila 2018, v župnijski cerkvi sv. Marije Vnebovzete na Repentabru in naslednjega dne, 15. aprila, v novi cerkvi sv. Janeza Krstnika v Štivanu priredila dekanjski reviji cerkvenih zborov, ki sta bili tokrat posvečeni velikonočni pesmi. Organizatorji so obe reviji vključili tudi v deželni niz *Paschalia*, ki ga prireja deželno zborovsko združenje USCI. Po uvodnem pozdravu domačega župnika g. Andru Bedenčiča je v soboto zvečer zapelo šest zborov; prvi je bil domači mešani zbor Repentabor, ki ga vodi Martina Škabar, spremljal ga je Vinko Škerlavaj. Sledil je suveren nastop cerkvenega pevskega zbora Sv. Jernej z Opčin, ki ga vodi Janko Ban, spremljal ga je David Lenisa. Slišali smo Maličevu, Bratuževo in pesem Brede Šček. Mestne zборе je zastopal CPZ od Sv. Ane, ki ga vodi mlada Alenka Cergol, spremljal pa ga je Iztok Cergol, nato so zapele ženske pevskega zbora Prosek-Kontovel, ki ga je spremljal David Le-

nisa in vodil Marko Štoka. Združeni zbor ZCPZ se je predstavil pod novim vodstvom, saj je dolgoletnega zborovodjo Edija Raceta nasledila Alenka Cergol. Tudi ta zbor je spremljal Iztok Cergol. Revijo openske dekanije je sklenil MePZ Mačkolkje, ki je posrečeno predstavil dve Merkujevi priredbi velikonočnih pesmi iz Benečije. Zbor je pripravil Matej Lazar. Mogočno sta zadoneli sklepni pesmi, Cvekova *Skalovje groba se razgane* in Kubikova *Raduj se, kraljica nebeška*. Združeni zbor vseh pevcev sta vo-

stro skrbijo za čim lepšo liturgijo, obenem pa s svojim petjem potrjujejo tudi zvestobo vrednoti slovenskega jezika in kulture. Za krajevne organizatorje je sprego-

vorila Marija Breclj, ki je med drugim ugotavljala, da drugi vaticanski koncil zelo priporoča sodelovanje pevskih zborov pri liturgiji, obenem pa dušnim pastirjem naroča, naj vneto skrbijo za lepoto svetih opravil. V Štivanu smo sporočili velikonočnih pesmi prislunili v izvedbi sedmih zborov. V pozdrav so v okrnjeni obliki, a lepo zapeli

otroci veroučnih skupin župnije Devin, ki jih uči Olga Tavčar. Cerkevni zbor iz Nabrežine se je tokrat predstavil v mešani zasedbi in zapel pod vodstvom Vere Tuta

Ban. Mešani šempolajski farni zbor, ki se je lepo pomladil pri moških glasovih, je pripravil Ivo Kralj, spremljala pa ga je Rosanda Kralj. Na skladatelja Ščekovo in Bratuže je bil uglasen spored, ki ga je z ZCPZ Mavhinje pripravila organistka Majda Pertot Legiša. Edina skupina, ki je zapela pred oltarjem, je prispela iz zgornje fare. Gre za družinski zbor Mavrica, ki ga vodi Paola Matcovich in sega po duhovnih popevkih skupin Gen Rosso in Gen Verde. Devinski organist Herman Antonič je z lepo uravnoteženim zborom med drugim izvedel Mavovo priredbo Kubikove *Raduj se, kraljica nebeška*. Spremljal pa je tudi petje ZCPZ Zgonik, ki ga sicer vodi Zulejka Devetak. Ta je ob koncu z jasnim gibom vodila združeni zbor vseh nastopajočih, da je pred oltarjem

v slovo zapel dve pesmi. Koncert je povezovala Martina Bearzi. ZCPZ je v soboto in nedeljo vsem sodelujočim zborom v spomin na revijo in v spodbudo za širitev repertoarja darovala razširjeni ponatis Vrabčevih priredb *Slovenskih nabožnih pesmi*, ki jih je uredil Janko Ban in so izšle pred kakim tednom pri tržaški založbi Nomos. Zbirka bo doživela tudi uradno predstavitev. Obe reviji sta pri pevcih in organistih naleteli na lep odziv in zbori so tako na Repentabru kot v Štivanu predstavili zanimive pesmi, tudi take, ki jih mogoče ob rednem bogoslužju ne izvajajo, saj so take, da zahtevajo številne in dobro pripravljene zборе. Take izbire so spodbudne in kažejo na željo mnogih zborov, da napredujejo.

LT

Seminar Observatorija Van Thuan

O Evropi in njenih težavah

Vavli magni škofijskega seminarja v Trstu je bila v soboto, 24. marca, predstavitev IX. poročila družbenega nauka katoliške Cerkve v svetu, ki ga je pripravil observatorij kardinala Van Thuan ob odprtju četrtega letnika škofijske šole za družbeni nauk Cerkve. Na predstavitvi so bili prisotni Alfredo Mantovano, sodnik in podpredsednik Lavatinskega študijskega centra, nadškof msgr. Giampaolo Crepaldi kot predsednik observatorija Van Thuan, ter profesor tržaške univerze

Gianfranco Battisti. Osrednja vsebina letošnjega poročila se osredotoča na temo *Evropa: konec iluzij*. Uredniki poročila so prepričani, da je proces gospodarske in politične združitve Evrope, kot so ga do zdaj dojemali in udejanjali, na robu propada. Uredniki publikacije pravijo, da so nastale težave predvsem zaradi izvornega kulturnega modela: vizija Evrope, ki izhaja iz Ventotenovega manifesta, ter Evropa, ki izhaja iz družbenega nauka Cerkve, sta med seboj zelo različni.

Nadškof Crepaldi je dejal: "V Evropi se soočamo z novim verskim prepovedom, ki ne sprejema evropeistične ideologije, ki stremi k temu, da vero potisne v zasebnost in spodbuja brezverstvo".

Beseda je tekla tudi o islamski prisotnosti v Evropi, ki je po mnenju Alfreda Mantovana že resen politični problem. Mantovano je prepričan, da nova evropska buržoazija izvažala le individualizem in eksistencialno praznino. To se je pokazalo predvsem pri pritiskih na nove prilagojene šolske reforme evropskih članic, ki pozabljajo na evropske korenine.

Pri sestavi poročila je sodelovalo pet raziskovalnih centrov: Observatorij Van Thuan iz Trsta, Fundacija Pablo VI. iz Madrida, Fundacija Observatorium Spolecne

iz Wrocława, CIES-Fundacion Aletheia iz Buenos Airesa in center Centro de Pensamiento Social Catolico univerze sv. Pavla iz Peruja.

Odgovorni urednik škofijskega tednika Vita Nuova Stefano Fontana, ki je tudi sodeloval na konferenci, je dejal: "V poročilu poudarjamo, kako Evropska unija ni izkoristila določenih ključnih političnih trenutkov, pri katerih bi lahko za celotno skupnost storila veliko več". Fontana se nanaša na obdobje med leti 1989 in 1991, to je obdobje propada komunizma v vzhodni Evropi, in omenja Maastrichtski sporazum iz leta 1992. Takrat je papež Janez Pavel II. vztrajno prosil in zahteval, da se v evropsko ustavo vključi sklicevanje na Boga. Fontana pravi, da se papeška zahteva ni navezovala na integralistične

ideologije, ampak je bila namenjena ponovnemu razmisleku o Evropi na podlagi njene izvorne zgodovine, na kateri temelji naša celina. "Papež Janez Pavel II. si je želel ponovno povezavo Evrope s krščanskim izvorom, a tedaj so izbrali drugo pot in papeževih nasvetov niso upoštevali," je poudaril Fontana.

Gianfranco Battisti, redni profesor na tržaški univerzi, je svoje pomisleke usmeril na temo zmagage ideologij dvajsetega stoletja v Evropi s formalno proceduralno demokracijo. Po njegovem mnenju je Evropa pokazala, da je še vedno iluzija. "Ni jasno, ali gre za dokončno iluzijo, gotovo pa je, da se soočamo s koncem iluzij", je še pojasnil.

Observatorij je poimenovan po kardinalu Van Thuanu, ki je bil rojen leta 1928 v kraju Hue v

osrednjem Vietnamu. Leta 1975 ga je papež imenoval za nadškofa pomočnika v Saigonu. Položaja ni nikoli zasedel, saj ga kmalu zatem aretirala komunistična oblast v Vietkongu. Obtožen je bil vohunstva za tujo vlado in da je sovražnik komunistične revolucije. Skupno je v zaporu preživel 13 let, od tega 9 let v samici. V zelo hudih okoliščinah je vsak dan v zaporu daroval sv. mašo. Izpustili so ga novembra leta 1988. Papež Janez Pavel II. ga je deset let kasneje imenoval za predsednika Papeškega sveta pravičnosti in mir, pri katerem je bil tajnik msgr. Crepaldi. Umril je septembra 2002. Osrednja naloga observatorija Van Thuan je razglašanje družbenega nauka katoliške Cerkve po vsem svetu.

Marko Manin

Visok jubilej pokončnega goriškega Slovence

Anton Podveršič – 90-letnik!

V krogu svojih najdražjih je 5. aprila 2018 praznoval častljiv jubilej gospod Anton Podveršič, ki mu domači pravijo kar Tonče. Tisti verniki, ki obiskujejo nedeljsko sveto mašo v cerkvi sv. Ivana v Gorici, ga lahko vsakič srečujejo, saj se je redno udeležuje s svojo ženo Marico, zvesto življenjsko sopotnico že več kot šestdeset let, zelo pridno gospodinjico in kuharico. Gospoda Podveršiča se gotovo radi spominjajo tudi tisti, ki so v 70. – 80. letih prejšnjega stoletja radi zahajali v osmico

v severni predel goriškega mesta, na ulico Scogli, ki pelje do nekdanjega kmečkega mejnega prehoda, kjer je zdaj solkanska obrtna cona. Osmico z domačo hrano, predvsem pa z žlahtno briško kapljico sta vodila prav zakonca Podveršič. Bila je znana daleč naokrog. Gospod Podveršič je sicer doma iz vinorodnih briških gričev, a se je z družino že v daljnih šestdesetih letih preselil na Solkansko polje, kjer prebiva še zdaj. Tu si je zgradil domačijo in se ukvarjal pretežno z vinogradništvom. Ob

kmečkem delu pa ga je zmeraj mikala tudi rezbarska obrt. Ko je v vinogradu našel kakšno posebno čudno rogovilo, je iz nje gotovo nastala kakšna žival ali kaj drugega; včasih se je iz vej ali korenin prikazal tudi križ ali celo razpelo. Ko kak lesen sod ni bil več uporaben, ga je gospod Podveršič s svojimi spretnimi rokami, s katerimi je izražal svoj talent, spremenil v stol, mizico, podstavek za rože, skledico ali kaj podobnega. Predmet je pogosto olepšal s čudovitimi intarzijami, ki jih je naredil iz raznih vrst lesa. Te krasne predmete je nekoč postavil na ogled v nekdanji točilnici. Tu je imel razstavljen tudi velike jaslice, ki jih je seveda sam izdelal v vseh drobnih, očarljivih detajlih. Umestil jih je v naše kraje ob Soči. Kar nekaj let zaporedoma je jasli-

foto dd

ce postavljati tudi zunanaj pred hišo, tako da so se božičnega duha navzeli tudi priložnostni sprehajalci. Na pogled je gospod Podveršič, kljub častljivim letom, še krepak, postaven "korenjak", v katerem pa bije nežno umetniško srce. Čeprav ima zdaj posestvo v rokah sin Jadrana z ženo Cinzio in je stara domačija pustila prostor sodobnim zgradbam, "agri-

turizmu" za starejše občane, gospod Poveršič še zmeraj rad sede na traktor in postori z njim, kar je treba. Bog mu daj, da bi bil še naprej zdrav in čil in da bi v zadovoljstvu in miru preživljal dneve. In ker je naš zvesti bralac, mu želimo, da bi še dolgo vrsto let lahko prebiral naš Novi glas. Vsi skupaj mu prisrčno kličemo: še na mnogo zdrava leta, gospod Anton Podveršič! Pa včasih popijte kakšen kozarček še na naše zdravje!

IK

PRIMORSKI PRIIMKI (69)

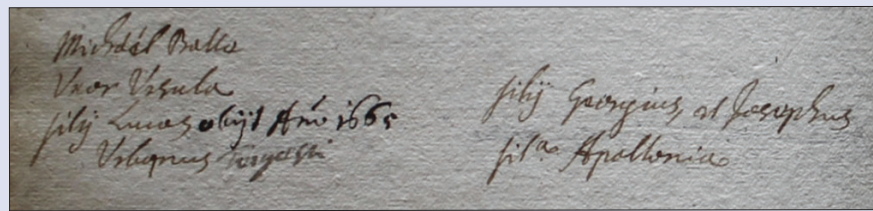
BOLE

Priimek Bole je nastal iz praslovske besede BOLE, kar pomeni močan. V starocerkveni slovanščini najdemo isto besedo v pomenu bolj, najbolje, boljši. Besedo najdemo tudi v staroindijanskem jeziku za moč: BALA. Ali v latinščini za ne-močen (slaboten): DEBILIS. Prvi Bole je bil torej dober človek. Mogoče najboljši ali vaški župan. Ali pa najmočnejši daleč naokoli. Druga razlaga, ki jo je postavil Peter Stres, pa se nanaša na osebno ime Boleslav. Različica tega imena je bilo tudi ime Bole. Pomen je isti: dober, boljši, močan. V tem primeru pa so priimek dobili potomci nekega človeka, ki se je imenoval Bole. To seveda nikakor ne pomeni nujno, da so bili dobri ali boljši ... Priimek Bole nosi v Sloveniji 347 ljudi. Število zadnja leta rahlo raste. Primorskih Boletov je

(1727) je imel sina Štefana (1765), Štefan Blaža (1803), Blaž Janeza (1839), Janez Janeza (1882), Janez pa Franca (1932). Pri hiši se vsaj 250 let že reče pri Mihcu, kar je nastalo po imenu gospodarja – torej Mihaela (1727) ali pa celo kakega njegovega prednika z enakim imenom. Mihaela pa ne v krstni ne v poročni knjigi nismo našli, zato bo šele natančen popis vseh Boletov v najstarejših matičnih knjigah odgovoril na vprašanje, kateri od Mihaelovih (1630) štirih sinov je oče našega Mihaela (1727).

Znanih Boletov je kar veliko. Slovenska biografija omenja naslednje. Davorin Bole (1833-1902) iz Koč je bil prevajalec in publicist, vnet pristaš

slovske vzajemnosti. Marcelina Bole (1886-1973) iz Šepulj pri Tomaju je bila redovnica, šolska sestra, ki je delovala v

Iz teh družin, ki jih je župnik popisal v družinski knjigi leta 1665, izhajajo vsi Boleti iz Koč. Knjigo hrani Škofjski arhiv Koper.

194, ljubljanskih 93, gorenjskih 36 in štajerskih 24. V Italiji je Boletov 78. V Indiji jih je 8700, na Slonokoščeni obali pa 1200. A ne gre za potomce kakih Primorcev, ampak so to pristni Indijci in Afričani. Zato ne vemo, koliko Boletov med 1300 robčkov. Navadno imajo otroci med vzletom in pristankom zaradi spremembe pritiska v letalu težave in bolečine v ušesih, zato lahko dojenčkom ponudimo dudo, stekleničko ali dojenje, večjim otrokom pa malo vode, bonbonček ali

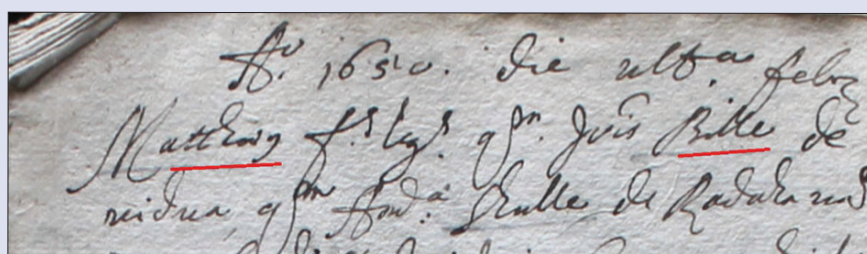
robčkov. Navadno imajo otroci med vzletom in pristankom zaradi spremembe pritiska v letalu težave in bolečine v ušesih, zato lahko dojenčkom ponudimo dudo, stekleničko ali dojenje, večjim otrokom pa malo vode, bonbonček ali liziko. Če so naši otroci dovolj veliki, lahko neseemo na letalo tudi kakšno knjižico, pobarvanke, lesenke (flostri mažejo roke, oblačila in sedeže!) in tablico ali videoigrice za najsrajnejše primere, ko smo starši z živci popolnoma na koncu. Zadržne čase se je že veliko letalskih družb odločilo, da bo otrokom namenilo več pozornosti; njim in staršem skušajo ustvariti čim lepšo izkušnjo med letom: malčki lahko gledajo risanke, izbirajo hrano iz njim posvečenih jedilnikov, dobijo v dar t. i. "Fun Pack", zabojčke s knjižicami, igračkami in barvicami. Zelo dobra in učinkovita ideja je, da tudi mi naredimo otroku malo presenečenje s kako novo igračko, saj ga bo ta zabavala in mu krajšala čas še posebno na dolgem letu, v nobenem primeru pa ne smemo doma pustiti otrokovo najljubšo igračko, saj nam bo lahko taka pozabljivost pokvarila ne samo let, ampak tudi celotne počitnice! Vsekakor skušajmo našega otroka pripraviti na potovanje in na let. Razložimo mu, zakaj si moramo vsi zapeti varnostne pasove, povejmo mu, da ga bodo verjetno ušesa malo bolela, a da bo vse hitro minilo, da se moramo vsi lepo obnašati, biti moramo umirjeni in čim bolj tihi, da ne bomo motili drugih potnikov. Naj bo potovanje lepa pustolovščina in letenje zabavno za vse člane družine!

Egiptu in je bila predstojnica aleksandrijske hiše za ostarele aleksandrinke. Alojzij Bole (1898-1967) iz tržaškega Rojana je bil učitelj in eden od ustanoviteljev tržaške Slovenske demokratske zveze in Slovenskega dobrodelnega društva.

Ustanovitelj revije in Radia Ognjišče msgr. Franc Bole med svojo zlato mašo v koprski stolnici.

Franc Bole (1903) iz Tomaja je bil tigrovec, ki je sodeloval v številnih akcijah. Stanislav Bole (1915-1995) iz Koč je bil partizan, komunist in gospodarstvenik, aktiven v organizaciji SKGZ. Marcela Bole (1914-2006) iz Šepulj, rojena Gec,

Najstarejša poroka s tem priimkom je bila leta 1650 med Matijem in Marijo. Knjiga je danes v Škofjskem arhivu v Kopru.

pod drobnogledom Udbe, večkrat pa se je moral zagovarjati tudi pred sodiščem. Rojen je bil v Koritnicah, njegov oče logar in vsi drugi moški predniki pa v Kočah. Naj jih naštejemo. Mihael

je bila pesnica, ki se je slovenščine uradno učila samo tri leta v osnovni šoli. O svojih pesmih pravi: "Za študirane ljudi moja pesem dobra ni, kot Kras preprosta je, a resnico ti pove".

Katja Ferletič

TAKI SMO (34)

Z otrokom na letalo: kaj moramo vedeti, da ne bo prvi let našega malčka prava katastrofa!

Potovanje z majhnim otrokom ni enostavna zadeva. Naj bo to prvo potovanje s prvim otrokom ali pa peto s petimi otroki, v vsakem primeru se moramo psihološko in fizično pripraviti na naporno preizkušnjo. Katera je najbolj primerna destinacija, s katerim prevoznim sredstvom naj potujemo, kako naj pripravimo prtljago ... Gotovo imamo v trenutku, ko se odločimo za prvo potovanje s svojim malim kričačkom, nešteto dvomov in vprašanj, še posebno, če izberemo, da bomo potovali z letalom.

Letenje, gledanje skozi letalsko okence, občudovanje hiš in cest, ki hitro postajajo vedno manjše in oddaljene, vznemirljivi občutki ob vzletu - vse to je zelo zanimivo tako za mlade kot za izkušene potnike. Da bo čas na letalu z našimi najmlajšimi sopotniki čim bolj prijetno potekal, pa moramo obdržati mrzlo kri in upoštevati določene nasvete.

Začnimo s starostjo otroka. Če otrok nima posebnih zdravstvenih težav, zaradi katerih bi mu letenje škodilo, imajo letalske družbe določena pravila: navadno lahko potuje z letalom tudi otrok, ki je star le en teden ali petnajst dni. Otroci so glede na starost razvrščeni v dve kategoriji: *infant* (od 0 do 23 mesecev) in *child* (od 2 do 11 let). Glavna razlika je v tem, da morajo starejši otroci sedeti na svojem sedežu in imeti svojo letalsko karto, najmlajši pa lahko potujejo v naročju staršev in so s posebnim pasom pritrjeni na njihov varnostni pas - zanje ni potrebno kupiti karte, pač pa moramo plačati le letališke takse. V vsakem primeru mora imeti tudi otrok s sabo veljaven osebni dokument. Najbolje je, da opravimo check-in kar doma, online, na spletni strani letalske družbe, tako da bomo na letališču le oddali prtljago in opravili potrebne varnostne preglede in da bodo čakalne dobe čim krajše. Spomnimo se, da voziček lahko največkrat obdržimo do trenutka vkrcanja, na njem pa mora biti listek z vsemi našimi podatki in podatki o letu, da ga bomo lahko v primeru izgube spet dobili nazaj. Svetujemo, da na let počakamo v otroških koticah, kjer so navadno otrokom v ograjenem prostoru na voljo številna igrala in kjer se bodo lahko tudi utrudili in tako, v najbolj srečnih primerih, med letom zaspali. Večina letalskih družb daje ob vkrcanju prednost družinam z majhnimi otroki, v obratnem primeru pa je najbolje, da se čim pozneje postavimo v vrsto, saj imamo prostore na letalu že rezervirane; čim kasneje stopi otrok na letalo, tem dalj časa bomo imeli mir. Osebe letališča se navadno potrudijo, da družini ob prijavi na let dodeli skupne sedeže na letalu. Če imamo možnost izbire, so za otroke najbolj primerne zadnji sedeži, na katerih bosta njihov jok in

liziko. Če so naši otroci dovolj veliki, lahko neseemo na letalo tudi kakšno knjižico, pobarvanke, lesenke (flostri mažejo roke, oblačila in sedeže!) in tablico ali videoigrice za najsrajnejše primere, ko smo starši z živci popolnoma na koncu.

Zadržne čase se je že veliko letalskih družb odločilo, da bo otrokom namenilo več pozornosti; njim in staršem skušajo ustvariti čim lepšo izkušnjo med letom: malčki lahko gledajo risanke, izbirajo hrano iz njim posvečenih jedilnikov, dobijo v dar t. i. "Fun Pack", zabojčke s knjižicami, igračkami in barvicami. Zelo dobra in učinkovita ideja je, da tudi mi naredimo otroku malo presenečenje s kako novo igračko, saj ga bo ta zabavala in mu krajšala čas še posebno na dolgem letu, v nobenem primeru pa ne smemo doma pustiti otrokovo najljubšo igračko, saj nam bo lahko taka pozabljivost pokvarila ne samo let, ampak tudi celotne počitnice! Vsekakor skušajmo našega otroka pripraviti na potovanje in na let. Razložimo mu, zakaj si moramo vsi zapeti varnostne pasove, povejmo mu, da ga bodo verjetno ušesa malo bolela, a da bo vse hitro minilo, da se moramo vsi lepo obnašati, biti moramo umirjeni in čim bolj tihi, da ne bomo motili drugih potnikov. Naj bo potovanje lepa pustolovščina in letenje zabavno za vse člane družine!

Tudi v Sloveniji zaskrbljenost in drugi odmevi na napad na Sirijo

Predčasne parlamentarne volitve bodo v nedeljo, 3. junija!

Slovenija je pred pomembnimi dogodki, kot bodo zlasti nov referendum o gradnji drugega tira železniške proge med Divača in Koper in predčasne parlamentarne volitve. Predsednik Borut Pahor je v skladu s svojimi pristojnostmi prejšnjo soboto najprej razpustil sedanjo sestavo državnega zbora, potem pa podpisal odlok o datumu predčasnih državnoborskih volitev. Določil je, da bodo volitve v nedeljo, 3. junija. Oba ideološko-politična bloka, levsredinski in desnoredinski, napovedujeta, da bosta zmagala in s svojimi programi za daljše obdobje zaznamovala Slovenijo. Hkrati s kampanjo za nov oziroma ponovljen referendum in za predčasne parlamentarne volitve potekajo nekateri vzporedni dogodki, ki kažejo na pomanjkljivosti oziroma nepopolnost slovenske demokracije in vrzeli pravne države. Vlada, ki naj bi v obdobju pred volitvami opravljala samo tekoče zadeve, skoraj redno zaseda in deluje, državni zbor, ki bi moral svoja zasedanja omejiti na zgolj nujne zadeve, pa poizkuša na izrednih sejah sprejeti čim več novih zakonov, ki bi finančno in politično obvezovali prihodnjo oziroma naslednjo vlado.

Preiskovalne komisije državnega zbora so ugotovile zelo veliko zlorab v bančnem sistemu, pri nabavah zdravstvenih potrebščin in pri gradnji šestega bloka termoelektrarne Šoštanj. V parlamentu so skoraj soglasno potrdili poročila in ugotovitve vseh treh preiskovalnih komisij, toda poslanci so zamolčali, da bodo primeri korupcije, ki segajo sko-

raj v vse sestavine oblasti in države, najbrž ostali le nekakšni "papirnati tigri", shranjeni v raznih predalih. Policija, tožilci in sodišča namreč doslej niso ovadili ali resneje obravnavali niti enega od velikega števila oseb, vpletenih v korupcijska ravnanja. Med njimi naj bi bili tudi državni poglavar Borut Pahor, ki mu nekateri grozijo z odstavitvijo, pa vlade, začeni s prvo t. i. Janševo vlado, v letu 2004. Med domnevnimi osumljenci se nihče ne čuti krivega ali odgovornega, nekateri pa navajajo, da se primerov korupcije ne spominjajo. Iz vsega, kar se glede primerov in oblik korupcije dogaja, je očitno, da so pravna država, etika in morala v Sloveniji še nedorasle in nerazvite kategorije.

V Sloveniji bo na bližnjih predčasnih parlamentarnih volitvah, sodeč po zadnjih ugotovitvah državnih organov, sodelovalo vsaj 20 političnih strank, med katerimi so tudi novoustanovljene. Slovenska ljudska stranka, ki ima dolgo tradicijo in izkušnje v politiki, se je za volitve povezala s stranko Zveza za Primorsko, kar vzbuja upanje, da se bo s svojimi poslanci vrnila v parlament. Pavel Gantar, nekdanji politik in predsednik državnega zbora, pravi, "da bo na volitvah na voljo vse, razen tistega, kar bi lahko volili". Aleš Žužek pa je v reviji Reporter zapisal, "da nekatere slovenske politične stranke pred parlamentarnimi volitvami obljublajo, da bo Slovenija tako rekoč čez noč postala ena od najbo-

gatejših držav na svetu". Ne manjkajo pa niti napovedi o množičnem odpuščanju državnih uradnikov v t. i. javnem sektorju in o ponovnem uvajanju družbene lastnine. Sicer pa naj bi bile v programih vseh strank zapisane neuresničljive napovedi. Najdaljšo kampanjo pred volitvami ima Slovenska demokratska stranka, SDS, Janeza Janše. Nekateri spremljevalci in analitiki slo-

venske politike menijo, da se z zamenjavo elite na oblasti, kar naj bi se zgodilo na volitvah, v Sloveniji ne bo nič izboljšalo. Predsednik opozicijske SDS Janez Janša odgovarja, "da ni treba verjeti anketam o priljubljenosti političnih strank in politikov, ki največkrat manipulirajo z volivci. Volitve na Madžarskem so nedvomno tudi za nas pozitivna spodbuda, a še zdaleč ne smejo biti razlog, da pomladna politična opcija zaspi, pač pa naj svojo energijo usmeri tja, ka-

mor je najbolj potrebno. Madžarski volivci so znali razmišljati, upajmo, da se bo to izkazalo tudi za Slovence na naslednjih volitvah. Toda po drugi strani ne gre prezreti okuženosti slovenskega političnega prostora z močnim vplivom pokvarjene države, kar se kaže tudi v ukradenih volitvah. Predsedniku madžarske vlade Viktorju Orbanu je na volitvah uspelo tudi zaradi tega, ker je omenjal krščanstvo in ga uporabil kot glavni temelj svojega delovanja. Evropa bo krščanska ali pa je ne bo, je pred 60 leti dejal Robert Schuman, eden od snovalcev Evropske zveze. Za zdaj se zdi, da v Sloveniji krščanskega zanosa močno primanjkuje. Se bo pa to vprašanje začelo aktivneje postavljati v primeru, če se bo Slovenija v prihodnjih tednih znova srečala z akutno zastrupitvijo migrantskega vprašanja, saj Belo krajino že oblegajo migranti, ki prihajajo prek Bosne in Hercegovine in Hrvaške". Poslanec in predsednik Sveta SDS dr. Anže Logar si predvsem želi "poštenega predvolilnega boja, kjer bi ključno vlogo imeli program, dejstva in pa kadrovska osnova, ki bi vplivala zaupanje. Na podlagi tega naj se volivci na to odločijo". Enako meni dr. Ernest Petrič, nekdanji predsednik ustavnega sodišča, ki je nedavno postal svetovalec predsednika države, Boruta Pahorja. Prof. dr. Vasko Simoniti pa opozarja, "da je treba paziti, da trda levica ne dobi oblasti. Oni niso demokrati. Njihovo levičarstvo je malomeščanska kaprica. Najraje imajo denar in oblast. Marjan Šarec pa se na vse pretege trudi senzacionalistično govoriti o stvareh, ki jih ni, to je o praznini svojega programa". Med tema-

mi predvolilne kampanje je tudi trditve premierja dr. Mira Cerarja, da je njegovi vladi uspelo za polovico znižati brezposelnost v Sloveniji. Časnikar in urednik Bojan Požar ga zanika in pravi, da pri Cerarjevi trditvi gre tudi za več tisoč mladih ljudi iz Štajerske, Koroške in Prekmurja, ki so si sami zagotovili zaposlitev v Avstriji, kamor vsak dan hodijo na delo. Vlada za omenjene zaposlitve nima nobenih zaslug. Sicer pa Bojan Požar, ki bo na volitvah sodeloval s svojo Listo za volitve, navaja, da je v zadnjih nekaj letih Slovenijo zapustilo in odšlo v tujino kar okoli 50 tisoč ljudi, največ visokoizobraženih, ki so tam dobili delo in zaposlitev.

Po eni od zadnjih ocen bi med opredeljenimi volivci na volitvah 23 % svojo podporo namenilo stranki SDS, z 22 % podpore sledi Lista Marjana Šarca, tretje mesto pa zaseda SD Dejana Židana z 10,7 % podpore. Sicer pa je kronika življenja in dogajanja v Sloveniji tudi v tem predvolilnem obdobju polna najrazličnejših dogodkov, tudi zelo raznolikih. Tako so v časniku Delo na prvi strani sporočili in komentirali novico, da je Janez Janša vložil tožbo zoper sodnike in nekdanjo tožilko, ki so sodelovali v postopkih v zadevi Patria. Spominjam, da je Janez Janša, predsednik Slovenske demokratske stranke in dvakratni predsednik vlade, skupaj 176 dni preživel v zaporu, nato je Ustavno sodišče sodbo o zadevi Patria razveljavilo, ves primer pa je septembra leta 2015 zastaral. Janez Janša od nekdanje tožilke, starih sodnikov in od države za neupravičeni zapor in drugo nemotno škodo zahteva 900.000 evrov odškodnine. Odškodnino od države in njenih zaposlenih zahtevata tudi Janševa soobtoženca, brigadir Anton Krkovič in poslovec Ivan Črnkovič. Janez Janša je ob vložitvi tožb za odškodnino ponovil trditve, "da je bila afera Patria politično motiviran proces".

Marijan Drobež

Zgodba se nadaljuje ...

Dvajsetletno načrtovanje drugega tira kot zajemanje vode z rešetom

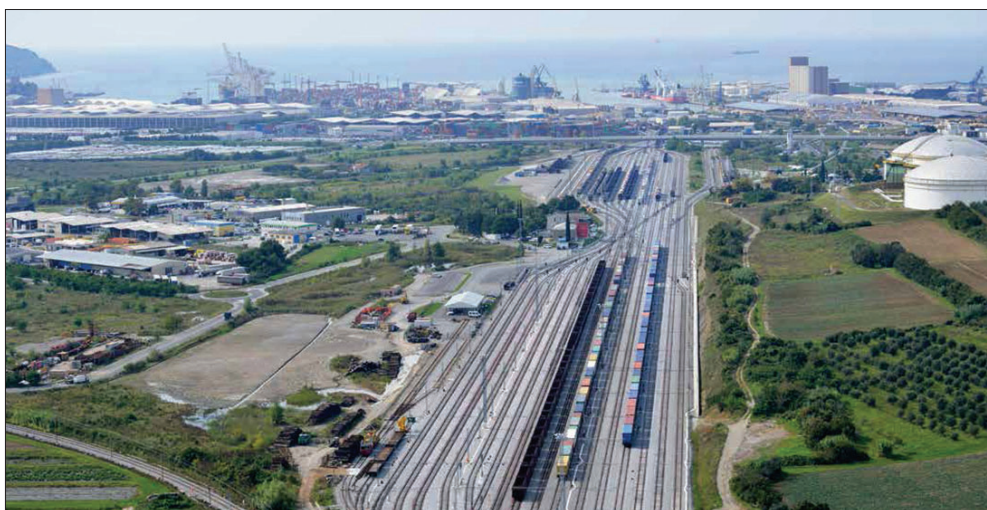
Sporna vsadina trasa drugega tira prek Osapske doline kot posledica izsiljevanj Italije

Nastala je v okviru skoraj dvajsetletnih mukotrpnih dogovorov z Italijo o posodobitvi železniške povezave Trst / Koper - Divača kot dela 5. koridorja, na podlagi smernic EU za obnovo jedrnega vseevropskega železniškega omrežja. Spremljali so jih namreč pritiski, tudi od Bruslja, izsiljevanja in celo grožnje s strani Italije. Prof. dr. Jože Pirjevec je ob neki priložnosti dejal (PD, 13. 7. 2000), "da italijanski partnerji hočejo vsiliti Sloveniji odločitve, ki ciljajo na njeno kolonizacijo, in to z neprikrito nadutostjo".

Že ob koncu 90. let prejšnjega stoletja se je dežela FJK, s svojim predsednikom Riccardom Illyjem na čelu, divje pognala proti prvotno načrtovanemu vzporednemu drugemu tiru ob sedanji progi Koper - Prešnica - Divača ter v zameno za to zahtevala, da se Koper z novo kratko progjo priključi na italijansko železniško omrežje v Trstu, in se nato po pontabeljski progji usmeri v srednjo Evropo. Ko je Slovenija to odločno zavrnila, je Illy dolgo vztrajal pri tem, da je sestavni del 5. koridorja zgolj odsek Trst - Divača ter da mu mora Slovenija dati prednost pred izgradnjo svojega drugega tira. Slovenija se je tudi temu uprla in doseгла, s podporo Bruslja, da se oba kraka Trst - Divača in Koper - Divača enakovredno obravnavata kot mednarodna proga in sestavni del 5. koridorja, katerega izgradnjo bi EU sofinancirala z okrog 50 %, vendar pod

pogojem, da se zaradi racionalnosti oboje odseka srečata na čim bližjem možnem stičišču in skupaj nadaljujeta pot proti Divači. Tako je Slovenija pripravila nov načrt drugega tira, in to po najkrajši (25 km) in najcenejši naravni poti prek Rižanske doline in v predoru na Kras ter naprej proti Divači, ki se je ognil vodovarstvenemu območju Rižane in je omogočal priključitev tržaškega odseka tako v Rižanski dolini ob izhodu iz Luke kot tudi nekje pod Črnim Kalom. Trst tega ni sprejel ter je izsilil sedanjo, zase ugodno, drago, serpentinasto in prometno neprijetno traso prek Osapske doline, ki se je približala italijanski meji na 50 m in s katero si je Slovenija nakopala 12 km nepotrebnih prevoznih predorov, dodatnih 12 km ubežnih predorov ter dva viadukta v skupni dolžini 1,1 km, s čimer se je drugi tir podražil za več sto milijonov evrov. Nato je Trst, de facto že leta 2007, zaradi domnevno premajhnega obsega tovora na progji Trst - Divača izskočil iz dogovorov in pustil Slovenijo na cedilu. S tem je sporna trasa izgubila smisel, ker je postala "notranja" proga ter je lahko pričakovala od EU le še kak 20 % prispevek. Vendar se nobena na-

slednja vlada ni odločila za njeno revizijo. Cerarjevi vladi sicer ni mogoče naprtiti odgovornosti zanj, vendar se je, čeprav opozorjena na te okoliščine, nekritično lotila izgradnje drugega tira ravno na podlagi te drage variante, jo celo zabetonirala z brzopeto sprejetim spornim zakonom, kljub vetu DS ter širokemu odporu stroke in širše javnosti, in s tem sprožila referendum ter si nazad-

nje s packarijo okrog makete do kraja zapravila svojo kredibilnost in doseгла, da se to brezupno zajemanje vode z rešetom okrog izgradnje drugega tira vleče v nedogled.

Pogubno nadaljevanje referendumskega napenjanja mišič okrog drugega tira

Pogubno zato, ker so odločitve o gradnji strateške infrastrukture zadeva stroke in zrele politike ter je nedopustno prenašati odgovor-

nost zanje na ljudi, ker jih to bega in imajo vso pravico, da se takemu referendumu ognejo in s tem onesmislijo njegov razpis, potek in rezultat. In drugič, ker ustvarja brezkončno nategovanje te jare kače slovenski logistiki in širšemu gospodarstvu neprecenljivo gospodarsko škodo. Luka Koper namreč po podatkih prometne stroke že več let zapored izgublja velike tovore zaradi ozkega grla na sedanji enotirni progji. In čeprav je bila zadnja leta med severnojadranskimi pristanišči zaradi svoje učinkovitosti kljub temu rekorder pri naraščanju prometa, je začela izgubljati razvojni tempo ter sta npr. leta 2017 po indeksu rasti pretovora

pin in poslancem, objavljenem na družbenih omrežjih 19. 3. 2018, predlagal DZ, "naj iz zakonodajne procedure umakne zakon o drugem tiru, ki je sprožil referendum ..., ker ga politično preigravanje na to temo ne zanima, ampak ga zanimajo posledice nesprejetih dejanj, ki jih je mogoče preprečiti". Nazadnje pa razmišlja celo o načrtnem bojkotu referendumu, ko je volilna komisija preprečila edino smiselno odločitev, da bi bil ta namreč na dan volitev.

Zakaj trezen razmislek?

V referendumski kampanji je nekdanji prometni minister Zvone Černač na Nova24TV dejal, da bo SDS, če bo ob naslednjih volitvah prišla na oblast, ustavila postopke v zvezi z gradnjo drugega tira, si vzela pol leta časa, skupaj s stroko poiskala optimalno varianto trase in nato pospešeno pognala graditev proge, vendar dvotirne (!). Mišlim, da bi tako morala ravnati katera koli naslednja vlada, ne toliko zaradi očitkov na račun sprejetega spornega zakona o drugem tiru (podjetje T2DK, udeležba Madžarske v njem idr.), ampak predvsem zaradi pregrešno dragega projekta, za katerega je evropska komisarka Loyola de Palacio že septembra 2006 v svojem poročilu organom EU izrazila zaskrbljenost glede možnosti njegove uresničitve, ker naj bi šlo za velik finančni zalogaj za Slovenijo, ki gre v nekaj milijard evrov, pa tudi zaradi tega, ker projekt spriči določenih okoliščin ne dopušča predvidene komercialne hitrosti. Poleg tega se

z njim lotevamo izgradnje nove enotirne proge, kar je po mnenju prof. dr. Bogdana Zgonca (Dnevnik, 16. 9. 2017) "popoln absurd". Zlasti spriči dejstva, ker moramo po spremenjenih evropskih predpisih ob 20 kilometrih prevoznih predorov, pri 27 km dolgi enotirni progji, zgraditi še 20 km servisnih oz. ubežnih predorov za primer nesreče, kar je po mnenju dr. Zgonca "skregano z zdravim pametjo in tudi zelo podražji projekt". Tudi sicer zahtevava evropski standardi, da mora biti proga, ki povezuje pristanišče, dvotirna. Zato bi morali pred dokončno odločitvijo skrbno proučiti tudi druge alternativne variante, ki so se ognile Osapski dolini in s tem odvečnim predorom in viaduktom ter ponujajo dvotirno progjo (!) za bistveno nižjo ceno in s krajšim časom izgradnje. Kot npr. dve varianti skupine strojnih inženirjev, imenovani "Varlovi" po inž. Rudolfu Varlu, to je zahodna in vzhodna, ki tečeta po najkrajši poti po dolini Rižane, se skozi predor v Kraškem robu pri vasi Loka prebijeta na Kras in naprej proti Divači in obe z višinskimi naklonom do sprejemljivih 17 promilov. Njuna ocenjena vrednost je 705 oz. 690 mio evrov, kar je pol manj od uradne predračunske vrednosti enotirne vladine trase (1,4 mia evrov). Tudi čas izgradnje je bistveno krajši, ker se varianti ogneta nepotrebnim predorom in viaduktom ter ne zahtevata veliko novih načrtov, ne dodatnih odkupov zemljišč in ne večjih pripraviljalnih del. (Gl. poziv skupine inženirjev vladi in ministrstvu za infrastrukturo, Ljubljana, november 2017). Mišlim, da je ob navedenih okoliščinah razmislek še kako potreben, predvsem pa je nujno hitro ukrepanje.

Milan Gregorič

Razmišljanje in zanimivosti ob letu evropske kulturne dediščine

Zakaj vse so kulturne rastline kulturne

Am pak zakaj so kulturne rastline še kulturne? Ker nas vzgajajo, ker so točne. Učijo nas, da če jih ne bomo posejali in okopali ob pravem času, ne bodo obrodile. Poljedelska ljudstva vedo, da je osnova preživetja in bogastva **ustvarjanje nove vrednosti**. Rastlino posadiš, jo neguješ in na konca dobiš pridelek – najbolj naravni izraz ustvarjanja in temelj gospodarjenja. Celo 20. stoletje skuša to železno osnovo omajati, vir bogatenja je enkrat špekulacija, drugič utemeljevanje prevare. Poljedelec na koncu

preživi ene in druge. Rastline nas nasitijo, nam dajo ugodje, zadovoljstvo, one same - in delo z njimi - so vir telesnega in duševnega ravnovesja in sreče. Zdravijo nas, nam dajejo opoj in zanesenost. Njihova lepota je navdih za ustvarjalnost. Nekoč so ženske vezle cvetove, klasje in plodove v rjuhe, vzglavnike in robce. Ob tem so pele. Vsa ljudska in narodna pesem je tesno povezana z naravo, rdečimi rožami, nageljni, rožmarinom in simboliko lipe. Preko narodnih pesmi so se Istrani prvič srečali s slovenskim

knjižnim jezikom in se ga učili. Pri tem so nastajale tudi **anekdote**. *Tako ena sestra poje o gozdovih, ki šumijo in žitu, ki rumeno zori. In mlajša deklica ne ve, kaj je to žito. Oče ji pove, da je to skupni izraz za pšenico, ječmen, oves. In ko starejša dekle naslednjič spet poje, si mlajša živo predstavlja pšenico, ječmen, oves...*

in pri tem zameša izraze. Misli, da je žito druga beseda za pšenico in jo ustavi: "Ej, Dorca, Dorca, pa si rekla ječmen?!" Dolgo časa se je ta šala ohranila med prisotnimi tega prizora.

Ivanjsko grozje (ribez) in belinovo drevo (beli tm ali glog), dva primera, kako je verovanje ljudi vtisnjeno v izraze za rastline. Ivanjsko grozje dozori okoli sv. Ivana, ki od starega sovпада s poletnim sončevim obratom. Glog pa ponekod imenujejo tudi belinovo drevo, Belin je bil pri naših prednikih bog sonca in svetlobe, čeprav se to vedenje v Istri ni ohranilo. Spomin na Veliko mater Istro je ohranjen le še preko mehaničnih vzklikov in kletvic kot so Ošijal, Oštrigec ali Ošija belak

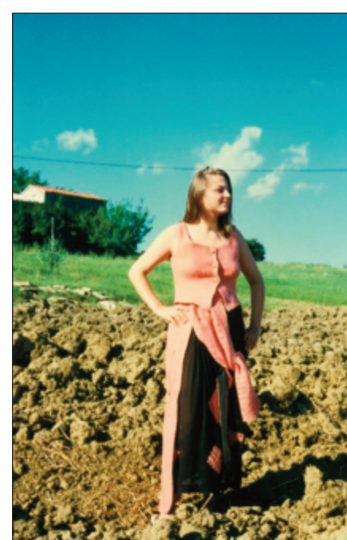
Življenje ljudi je zapisano v barvah in okusih starih jedi; palenta en fežo, pesa, župa, ... so dražljaji za prizori marende ob oranju, okopavanju in žetvi; šparga in gobe so prica nabiralniške strasti. Na sliki priprava kosila in pogled proti skrbnikovi hiši. Ob robu vejica črnega tma in vprašanje, zakaj so brumbole, trpkli plodovi črnega tma, najbolj kulturne rastline Istre.

In rastline so se pletle v zgodbe in pripovedke. V pravco *En ploh ut palente* rastline vstopajo posredno, v zgodbi *Zakaj je oljka sveto drevo* pa nastopajo že kot glavne osebe. In kulturne so zato, ker nastopajo v romanih, pripovedih in pesmih. Zrno ut frmentona je le en naslov; mandlji, trte, bekači in kostanji pa nastopajo tudi v pesmih, tako narečnih kot visokozvonečih. Bekači so prisposoda trdoživnega Istrjana, *Brumbole* Alojza Kocjančiča pa izraz trpkosti in veselja nad življenjem. Gojenje rastlin je omogočalo človeku in skupnostim, povezanim z zemljo, samozadostnost. Staroselske skupnosti so razvile celoten sistem znanj za preživetje. Po eni strani znanja o pridelavi rastlin in tehnična znanja o izdelavi orodja in obdelavi zemlje, po drugi pa večino pri izmenjavi blaga in pridelkov. Gospodarstvo, to je pri-

delava in izmenjava, trgovina, sestavljajo sklop znanj in veščin, ki so neodtujljiva od starih kultur. Neločljivi del le teh je etični odnos do narave in v medsebojnih odnosih. Zaradi stalnosti bivanja je bila ta etika, občutek za to, kar je prav, bistveno drugačna od osvajalnih ljudstev. *Terdu lihat, puštenu plačat*, je eden od rekov. In v tej kulturi šteje predvsem točnost. Rastline so del naravne, kulturne in duhovne dediščine. Prav tako so del kulturne krajine, pa tudi tehnične in gospodarske dediščine, ki smo jo prejeli. Naša naloga je, da jo ozavestimo, ohranimo in prispevamo v evropsko in svetovno zakladnico kot naš izvirni prispevek. Ob tem se moramo zavedati, da so staroselske kulture skozi stoletja ohranjala slovensko zemljo in so tudi osnova narodne identitete.

/ konec
Leda Dobrinja

Ljudski liki in junaki iz ljudskega pripovedovanja so našli mesto tudi v sodobnih romanih, pesmih in pravljicah. V 90. letih je bil zasnovan projekt Kamnita steza, ki ga je sestavljalo oblikovanje oblačil po navdihu ljudske noše. Izdelane so bile iz naravnih materialov in obarvane z naravnimi barvili iz rastlin. Obleki sta jih dekleti, ki sta iz nasada sončnic ali gozdnega roba izstopili kot vili iz pravljic, nastalih iz ljubzenskih in drugih pripovedi. Ustvarjalni duh prednikov se občasno utelesi tudi v istrskem parku.

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (194)

OTROCI IN STARŠI

Naše telo se stara vsak dan. Od 18. leta dalje se presnova upočasnjuje, vsako leto približno za odstotek. Ni vseeno, kako se prehranjujemo pri 20., 40. ali 60. letih. Še za zdravo telo to ni vseeno, kaj šele za bolno. Zato si moramo prizadevati, da vedno hranimo zdravje in ne boleznim ter da smo svojim otrokom dober zgled. In najbolje je začeti prav pri hrani.

Kakšen naj bo torej otrokov naturopatski jedilnik?

Poln sadja, zelenjave in tudi beljakovin. Koliko staršev mi potarna: "Moj otrok ne mara jesti sadja in zelenjave"! Ko to slišim, vem, da gre po navadi za slab zgled enega ali obeh staršev. Kje bi se sicer otrok naučil zavračati določeno vrsto hrane?

Moj odgovor na takšno izjavo je vedno enak: najprej naj starši začnejo uživati sadje in zelenjavo, in to vse po vrsti, sicer jih bo prej ali slej doletelo degenerativno obolenje. Drugič, tudi otrok naj dopoldan začne uživati sadje, za kosilo in večerjo pa zelenjavo.

Vendar kako? Če otroku, ki nikdar ni užival sadja ali zelenjave, nenadoma pod nos pomolimo skledo solate in rečemo: jej, seveda ne bo šlo. Vprašajmo otroka, koliko let ima, in toliko kosov nezabeljene zelenjave naj poje za kosilo in večerjo. Za zajtrk pa toliko kosov sadja.

To je prvi korak, da se otrok zave moči hrane ter prevzame odgovornost za svoje zdravje in način prehranjevanja. Če pa sami kot starši preziramo moč hrane z raznoraznimi izgovori, potem seveda otroku nimamo kaj očitati.

Jejmo vsak dan vsaj večerjo vsi skupaj, brez televizije in telefonov. Uživajmo v hrani, vedoč, da krepi naše zdravje, in izkoristimo čas, ko je družina zbrana, za pogovor.

Kakšna pa naj bo naša skupna večerja? Alkalna (bazična) enolončnica z zelenjavo in stročnicami. Zraven lahko postrežemo še meso ali ribo (meso za starejše raje ne) in solato (za vse, seveda). V moji knjigi *Naturopatski nasveti in recepti* boste našli veliko koristnih idej o tej temi.

Povsem drugačna pa je zgodba z dojenčki. Ti so eno s svojimi mamami, sploh dokler traja dojenje. Veliko mamic me sprašuje, katere Bachove esence priporočam, da bi se njihov dojenček umiril, saj je

tečen, nič ne spi in se stalno joče.

Takim mamica predlagam Bachove esence zanje in ne za otroka, kajti dojenček v prvih mesecih življenja čuti eno z mamo, pa naj gre za žalost, jezo, strah, nemir ali obup. Pomembno je, kako se mamica prehranjuje po porodu, kako hrani svoje organe, saj

bo to vplivalo na njeno vedenje, razpoloženje in mišljenje.

Postati mama je velika odgovornost, pa ne zato, ker mora poskrbeti za nakup oblačil in vozička, pač pa zaradi zgleada, ki bo na otroka vplival za vedno. Zato je velika odgovornost na obeh starših, na mami pa prve tri leta otrokovega življenja še malo bolj.

Svet pa se danes vrta ravno obratno. Rad nam odvzame odgovornost, če smo le pripravljeni verjeti, da bo za naše zdravje poskrbela tableta, spremenila nas bo obleka, polepšala pa frizura. Kakšna farsa! Vsak dan lahko začnemo z odločitvijo, ki bo spremenila življenje nas samih in naše družine na bolje. In najhitreje, najlaže in najbolj učinkovito bomo do tega cilja prišli prav s spremembami na področju prehrane!

/ konec
www.saeka.si

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednica Franka Žgavec
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 50 evrov, Slovenija 50 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 61 H 0892812400013000730643, SWIFT ali BIC koda: CCRTIT2TV00
naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: tel. št. 0039 0481 533177 - e-mail zadruga.gm@gmail.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tiskov v Italiji FISC
Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

Novi glas prejema javna sredstva za medije.

Novi glas je kot član združenja FISC tudi v inštitutu IAP (Istituto dell'Autodisciplina Pubblicitaria) in spoštuje njegov kodeks

To številko smo poslali v tisk v torek, 17. aprila 2018, ob 13. uri

Življenje je tu, doma

Klopca

Rodila sem se v mestnem bloku brez razgleda. Z okna sem lahko zrla le na ulico, na ljudi, ki so hiteli mimo, in na avtomobile. Pa sem vseeno dolge ure slonela ob oknu. Ko sem opazovala vrvež pod našo hišo, sem dovolila mislim, da poletijo med oblake, in se končno spočila od študija in domačih nalog. Sovražila sem mesto, ker me je utesnjevalo. Predvsem za sanje ni bilo prostora. Pozneje, ko sem dorasla in sem lahko vzela nahrbtnik in šla, sem začela veliko hoditi v gore. Tja, kjer so se misli lahko utapljale v neskončnosti in je bila svoboda tako blizu. Lahko si se je dotaknil s prstom. Svoboda brez konca. In razgledi. Nori razgledi. Spominjam se nekega poznega popoldneva, ko sva se s prijateljem vračala od Triglavskih jezer v Trento. Čisto na koncu nas je zajela nevihta z močnim grmenjem. Lilo je kot za stavo in skoraj popolnoma mokra sva že bila, ko sva se zatekla na leseno klop ob stari kamniti hiši. Zavetje ji je dajal napušč. Utrujena od dolge hoje, sva zrla v trentarske vrhove, ki so se igrali s podečimi se oblaki. Strele so švigale mimo naju, grmelo je kot na sodni dan, krošnje dreves so se upogibale v vetru, trave pa so zibaje se spreminjale barvne odtenke. Dež je risal simfonijo na pobočja nad vasico, dišalo je po smrečju in mokrem poletju. Razumela sem, da bi najraje ostala. Na tisti klopci bi spremljala minevanje in srkale barve časa. Zdaj sem lahko razumela nogo, ki je tako rada dolge ure posedala na klopci pred hišo in zrla nekam predse. Kaj pa delaš tu sama, nona, sem jo spraševala. Nič, samo gledam in raz-

mišljam, mi je govorila. Klopca ob hiši ji je bila svet. Klopco sem pogrešala že od otroštva. Občutek, da sediš na njej in misli lebdijo nekje svobodno v daljavi. Proste, daleč od utesnjenosti življenja. Tistega dne, na robu Trente, dež ni hotel nehati. Lilo je uro, morda dve. Morda sva sedela cele tri ure. Tih sva ždela na klopci pred zapuščeno hišo in dovolila oblakom, da so se polastili najinih misli in sanj. Čas je ostal brezpomemben del mestne preteklosti. Klopca je bila samo korak do večnosti. Do neminljivega. Do neskončnosti. Ko se je zjasnilo, sva vstala, a vedela sva, da nama je pot tuja in bi najraje ostala. Dan, dva, morda za vedno. Tiha pesem dežnih kapelj, ki so počasi padale z žlebov na trato, in pogled na oblake, ki objemajo Julijce, sta se mi vtisnila v spomin. Sedela bi in čakala, da sonce sledi dežju, noč dnevno, jesen poletju. Nesmrtna kot kamen, kot drevo. Kot misel. Kolikokrat pozneje sem se spomnila tiste klopce na robu trentarskih pobočij. In kolikokrat sem si zaželela, da bi jo spet našla, sedla in pustila časa, da gre svojo pot. Občutek imam, da ljudje nimajo več miru. Ljudje bežijo. Tekajo. Potujejo, da bi se izognili sami sebi. Igrajo se skrivalni-

ce z resničnostjo. Bojijo se lastnih misli. Bojijo se tišine. Bojijo se sesti na klopco pod strmimi skalnatimi grebeni. Imam prijateljico, ki je vedno na poti. Delo, ki ga opravlja, je že itak hudo odgovorno in stresno. Ko pa ima nekaj prostega časa, je že na potovanju. V Azijo, v Južno Ameriko, na sever ali, če je časa malo, vsaj na drugi konec našega Apeninskega polotoka. Prost dan imam, mi pove in vem, da bi me najraje vprašala, ali se lahko vidiva. A se premisli. Še preden mi ponudi roko. Skočila bom do Celovca, mi pove, tja in nazaj. Doma ležijo neprebrane, pozabljene

knjige, vrt sameva, lončnica veni pozabljena in polkno buta in ropota v burji. Prazna hiša. Prazne misli. Prazno srce, ki beži, da bi ne začutilo svojega bitja. Ko se ljudje počutijo osamljeni, ko je ljudi strah, ko bi si morali priznati, da so sami in da je samota težka in nedostopna, potujejo. Potujejo, ko imajo le nekaj prostega časa, potujejo za praznike, ker pogrešajo družino, potujejo tedaj, ko iščejo ljubezen in toplino. Šaj nimam nič proti potovanjem. Sama sem prepotovala Evropo, z vlakom in avtoštopom. A sem vendarle sanjala o domu. Vsak večer sem sanjala. O domu, o knjigah, ki so me čakale, o prijateljih. O fantu, v katerega sem bila skrivaj zaljubljena. Občutek imam, da se danes ljudje neradi vračajo. Predvsem, ker ne vedo, kam bi se vrnili. Ne vedo, kaj so prijatelji in kaj je dom. Znanka me je pred kratkim vprašala, ali kaj potujem. Ne, pravzaprav ne. Ali pa tudi ja. Potujem po dolini, v kateri bivam, potujem v tišini gozda, potujem po makadamski stezi, da najdem skrite, še neraziskane tolmune. In lažim na vršace, neutrudno se vzpenjam po strmih pobočjih, da dosežem vrh, modrino. Tam sicer ni klopce, ki jo tako pogrešam, a je kamen, je trata, je prostor za postanek. Tam lahko sanjam, jokam, upam in se veselim sonca in svobode. Ne razume me, ko ji to pripovedujem, gleda me in pravi, da zamujam življenje. Da bi morala v Afriko, Indijo, na Vzhod. Potem se čudi, ko jo vodim do skritih tolmunov pod vasico, kjer prebivam, in se utapljava in cvetju. Lepo je, tudi tu je lepo..., prizna. Jaz se nasmehnem zaradi svojega malega, velikega sveta. Najbolj mi je strah ljudi, ki se ne znajo ustavit, ki si načrtujejo počitnice za leto ali dve vnaprej. Ki potujejo, ne da bi po-

grešali prijatelje in klopco pred hišo. Strah me je ljudi, ki se ne znajo ustavit in se zamisliti. In nikoli ne sedajo v travo, na kamen, na rob tolmuna. Včasih se taki ljudje vpišejo na tečaj meditacije. Kot bi hoteli narediti konec mukam, samoti in nemiru. Tečaj meditacije. Pravzaprav je to klopca pred leseno hišo, samotni vršac med oblaki, steza med gozdom in tolmuni. Ko sem sama v naravi, razmišljam. Rojevajo se besede, načrti, zapisi. In počasi izginjajo zapreke, med koraki se rojevajo odgovori. Dogaja se vsem. Neskončne. Samo zaupati moramo mislim, sebi, srcu, sanjam. In se prepustiti soncu, vonjavam, barvam. Ne potrebujemo tečajev, saj smo misleča bitja. Razumska bitja. Samo tišino potrebujemo. Čas. Tega nam največkrat zmanjkuje. In klopco, na katero se lahko zatečemo pred nevihto in pustimo uram in dnevom, da grejo mimo. V tišini. Samo nebo bo ostalo. In skale. In misli. Kajti misli so večne. In jih ni treba kupovati. Na nobenem tečaju, v nobeni trgovini. Misli so naše. Dostopne vsem. Neskončne. Ljudje bežimo. V strahu iščemo rešitve in odgovore v najbolj oddaljenih svetovih, med ljudmi, ki so nam tuji, v navedah, ki jih ne poznamo. Vse, kar je tuje, novo, je lepo. Ker se bojimo preteklosti, preprostosti, lastne vsakdanjosti. Življenja, ki ga živimo. In je del nas, ker so ga živeli tudi naši očetje. In ga bodo živeli, če jih svet ne bo odnesel in pogoltnil, tudi naši sinovi. Ne bom odhajala. Ne bom preživljala Božiča na eksotičnih otokih ali se prejadala jogi na Tajskem. Ostala bom doma. Po požirkih bom srebrala iz čaše, ki ji pravimo življenje. Iskala bom klopco z vršaci in oblaki. Iskala bom stezico pod vasjo. In prijatelje, ki me bodo spremljali. Tu. DOMA.

Suzi Pertot

Smola se drži naših nogometašev

Vesna na robu prepada, tvega tudi Kras

Poraz v sosedskem derbiju s Sistiano/Sesljanom je nogometaše kriške Vesne, četudi matematični izračun pušča še bilko upanja, pahnil na rob prepada, na prag drugega zaporednega nazadovanja. Lani je bila Vesna še v elitni ligi, najvišjem deželnem tekmovanju, v promocijsko ligo je izpadla po dodatni tekmi play-outa, zdaj pa je na tem, da zdrkne še v prvo amatersko ligo. Res je, da manjka še pet krogov, vmes bo tudi neposredni

ningih in tekmah številnih slovenskih igralcev z Obale je bil pri Vesni stalno križ, marsikdo ima namreč službo po izmenah, najbrž pa so bili tu še drugi problemi. V razmeroma mladi ekipi, v kateri so stavili na nekatere preverjene veterane, je bržkone zmanjkalo ravno prispevek najbolj izkušenih mož. V konico napada so na primer postavili senatorja Aleksandra Rodiča, ki je svojčas igral celo v slovenski članski reprezentanci in prvi angleški ligi, zadel pa je le peščico golov. Skratka, ne da bi iskali grešnih kozo, reševanje lige je postalo prava misija nemogoče, kakorkoli se bo izteklo, pa se bo junija na seji odbora v vsakem primeru treba temeljito pogovoriti o nadaljevan-

Vesna - Tolmezzo, 24.3.2018

dvoboj s predzadnjo uvrščeno videmsko Auroro, za katero zaostajajo brata Kerpan in soigralci polnih osem točk. Toda 18 porazov v 25 odigranih tekmah veliko pove o (novi) nesrečni sezoni kluba predsednika Roberta Vidonija. Po medlem začetku prvenstva so trenerja Alda Coronu, ki so ga angažirali poleti, odslovili, krmilo je najprej začasno prevzel športni vodja in fac totum Paolo Soavi, ki pa je še zdaj glavni trener moštva. Očitno plačujejo globlje težave znotraj društvene uprave, saj v Križu dejansko niso zmogli poteze, ki bi poskrbela za zasuk v letošnji promocijski ligi. Tu pa tam je prikapljal kak delni pozitiven izid, nato pa spet porazi in porazi. Treba je priznati, da jim tudi smola ni prizanesla, na primer

ju nogometnega projekta Vesna. Izgubo ugledne lige tvega navsezadnje tudi Kras, letos naš edini zastopnik v elitni. Ne bo sicer nazadoval po rednem delu, vendar trenutno je najbolj realen scenarij igranje dodatne tekme play-outa za obstanek. Izjemno neprijeten konec sezone, ki sicer ni bila tako negativna kot Vesnina, je pa bila nihajoča in vsekakor težavna. Privrženci po tihem še upajo v predčasni obstanek brez dodatnih obveznosti, za to pa bi morali Krasovi nogometaši nadoknaditi šest točk v petih krogih. Zelo pomembna bo v tem vidiku nedeljska tekma v Ronkah, na igrišču ene od enajstih, ki jo Kneževičevi fantje lovijo.

HC

(Zapiski s kongresa)

Boris Pahor: Montserrat kot domovina (11)

Pisatelj Boris Pahor nam je v dneh, ko smo priče nenasilnemu in pravičnemu boju Kataloncev za svojo narodno avtonomijo, ponudil v objavo svoj zapis, ki je izšel leta 1978 v številki 3-4 tržaške revije *Zaliv*. Pisatelju smo iskreno hvaležni, pričujoči zapis pa je še en dokaz o tem, kako se je Boris Pahor od nekdanj zavezal za ohranjanje narodne slovenske identitete, a prav tako tudi drugih narodnih manjšin. Ured.

Do spopriema pa je prišlo pri politvah novega odbora, predvsem pri potrditvi članov, ki na podlagi pravil sestavljajo izvršni svet. Medtem ko smo z dvigom rok odobrili tako upravičene člane kot tiste, ki so bili na novo predlagani, se je za enega izmed njih, ki je ves čas pobijal tajnikove predloge, le-ta odločil, naj bo glasovanje tajno. To je bila napaka, zavoljo katere je malo manjkalo, da se kongres ni izmaličil. Zakaj na ostre napade, ki so sledili, je Jordi odgovoril tako, da je zapustil dvorano. Na srečo se je naš teritorialni zastopnik za Španijo dr. Heribert Barrera i Costa prvi znašel in pomiril duhove. Tako se je izvršni svet umaknil v majhno dvorano in v pozni ponočni uri volil izvršni odbor. Za predsednika je bil izvoljen prof. Triadu'. Nekdo je predlagal mene kot protikandidata, a sem odklonil, ker bi bila to očitna nesimpatična gesta do katalonskih gostiteljev, ki so s predsedniškim mestom zatrdno računali. Ob mojem predlogu, da bi glasovali za Texiera kot tajnika, ni nihče postavil protipredloga, tako je bil izvoljen soglasno.

Malo je manjkalo do enajstih, ko sva z blagajnikom prof. Jacquesom Deprezom s Španskega trga na slepo krenila iskat kaj za pod zob. Zrak samotnih ulic nama je ohlajal razgreta čela. Nekje nama je bilo v zadoščenju, da smo

srečno zvozili iz nevarne soteske našo večnarodno karavano, na drugi strani pa sva bila oba pred neznanko novega izvršnega odbora. Na vrtiču majhne restavracije, ki se je že pripravljala, da ugasi luči, se naju je natak ar usmilil in nama postregel s tem, kar je imel, s pudingom in z režnji melone! A puding je bil izvrsten in oblit s karamelom, melona z zelenim mesom pa poslastica. Tako sva težko in naporno zborovanje kronala opolnoči s samimi sladkostmi, ki so bile sicer neprimerne za pravo večerjo, a za ljudi, ki se zbirajo iz vseh krajev, da v

kibernetski dobi potrjujejo svojo vero v rodne prvine, ima tudi taka polnočna večerja svoj nekonformistični čar.

Ko sva se na Placa d'España ločila, je bila tiha noč darežljivo sproščena v vse vetrovne smeri.

26. julija

Ob 12. se bom vkrcal.

Odrekel se bom Palmi de Mallorca, Costi bravi itd. Že vnaprej vem; palmova drevesa, moderna kopalnišča itd., vse to je že tako standardno, da je vseeno, kje si, v Nici ali v San Remu ali v Portoržu. Če hočeš kaj imeti od nepoznane dežele, moraš v zaledje, v notranjost.

In dati času čas, to je spoznavati kraj brez hitenja, brez naglice. V meni pa se je zadnje čase zavozlalo toliko vprašanj, da ne utegnem narediti reda ne v sebi ne na svoji mizi. Zato bom prišel v Katalonijo enkrat pozneje, ko bom razčistil svoje probleme v barkovljanskem zatišju. Na rob nekega lista sem si zapisal stavek, ki so ga uporabili kitajski bojevniki proti dinastiji Ming (1412-1428): "Zmago pripravljajš sredi noči". Ta trenutek se mi zdijo te besede nauk, na katerega dandanes ne bi smeli pozabiti, komur je pri srcu dostojanstvo človeka.

Tako sem spet na Rambli, na tem ... od zmeraj poznanem bulvarju, ki se komaj prebujaja, ker ni še deveta. Pomislil sem, da večerna promena spominja na Split in Dubrovnik, a da je tukajšnje množično bedenje vendar drugačno, da je nekakšna povezava z naslednjim dnem, nekakšna potrditev nepretrganosti življenjskega toka.

Kupil sem Avui. S poudarkom poroč, kako je novi predsednik AIDLCM Katalonce. To sem omenil tudi Tavu, ko se je pod košatim ostanjem poslavljaj, pa se je strinjaj, da sem pravilno ravnal, ko sem odklonil, da bi glasovali tudi zame (on me je predlagal). Misli da je, naj bi težišče organizacije premaknili z zahodnega konca Evrope bolj proti njenemu središču, moja izvolitev pa da bi bila res zelo prizadela Katalonce.

No, a zame je pomembno predvsem to, da imam kolikor je mogoče malo funkcij; če sem kdaj pri kateri vztrajal, je to bilo ali zato, ker sem vedel, da bom lahko zagovarjal slovenske koristi, ali pa takrat, ko je bil v nevarnosti pluralizem.

Ne, prav nič mi ni mar za funkcije; čaka me zbrana snov za knjigo ali dve, vse drugo se nezaželeno vrine v mojo privacy, kot je danes v modi imenovati zasebno življenje.

Ko so odprli trgovine, sem kupil nekaj kaset s sardano, nekaj na roko izdelanih čipkastih prticev z Azorov, ker so bili tako sorodni idrijskim izdelkom. Bil sem tudi na tem, da stopim v trgovino z glasbilo, a sem se na vratih zavedel, da nerazsodno sledim podzavestnemu šepetu.

/ dalje

Na deželne volitve s politično podporo Borisa Pahorja

Kandidati SSK za Deželni svet FJK

TRŽAŠKA POKRAJINA:

Igor Gabrovec, Katja Dolhar, Boris Pahor, Franca Padovan, Marko Pisani, Milenka Rustia Ota, Danilo Savron, Igor Svab, Davide Štokovac (Stolli)

GORIŠKA POKRAJINA:

Igor Gabrovec, Franca Padovan, Marco Jarc, Tamara Kosic, Simon Peter Leban

VIDEMSKA POKRAJINA:

Boris Pahor, Manuela Quaranta Špacapan, Igor Gabrovec, Katja Dolhar, David Grinovero, Franca Padovan, Simon Peter Leban, Anna Wedam, Matjaž Pintar, Silvan Primosig, Sandro Quaglia, Moreno Patrizio Tomasetig

TOLMEČ:

Anna Wedam, Sandro Quaglia, Katja Dolhar

PORDENONSKA POKRAJINA:

Boris Pahor, Manuela Quaranta Špacapan, David Grinovero, Anna Wedam, Simon Peter Leban, Sandro Quaglia, Bernard Spazzapan

»Deželni volilni zakon nam je omogočil, da tudi na tokratnih deželnih volitvah nastopamo s **SAMOSTOJNIM SIMBOLOM IN LISTAMI** v vseh volilnih okrožjih, s svojimi **NAJBOLJŠIMI imeni, obrazi, programi.**

Slovenskega SAMOSTOJNEGA ZASTOPNIKA izvolimo le s prekrižanjem znaka **LIPOVE vejice. 29. aprila ne zamudimo te PRILOŽNOSTI!**«

Igor Gabrovec
Deželni tajnik SSK

VABIMO VAS, DA NAS
AKTIVNO SPREMLJATE V
VOLILNIH POBUDAH IN SE
UDELEŽITE NAŠIH DOGODKOV,
KI SO OBJAVLJENI V MEDIJIH, NA
SPLETNIH STRANEH IN DRUŽBENIH OMREŽJIH

Kdaj volimo?

V nedeljo 29. aprila 2018 od 7. do 23. ure

Kaj potrebujemo?

Volilno izkaznico (če smo jo izgubili lahko na občinskih izpostavah dobimo duplikat, tudi v dvojezični obliki, brezplačno in do zadnje minute) in veljavni osebni dokument.

Kako volimo?

Na glasovnici (ki bo modre barve) prekrižamo simbol stranke in zraven (desno) lahko napišemo eno samo preferenco za kandidata ali kandidatko za Deželni svet.

ker **Z NAMI**
GRE ZARES!